

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 4 coroane.
 Pe o jumătate de an 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marschall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:
 se primesc la biroul administrației, (strada
 Poplăcii nr. 15).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 12 bani,
 a treia-oară 10 bani

Românii și programul — lui Tisza.

La programul lui Tisza, ce l-am dat în un număr de mai înainte, a vorbit între alții și deputatul român, Dr. Aurel Vlad, arătând unele din dorințele și stăruințele poporului român.

Ne având loc a reproduce întreaga vorbire dăm din ea părțile mai însemnate.

Eată ce a zis dl Dr. Vlad.

Onorată dietă! (S'auzim, s'auzim!) După vorbirea de program a dlui ministru-președinte și vorbirea sa întregitoare de ieri, nu mă aflu în poziție de-ai putea vota încredere. (Aprobări în stânga și stânga extremă). În buțul acestei neîncrederi, care isvorește din două motive: unul obiectiv și unul personal, nu sînt de părerea acelora, cari în situația actuală țin de îndreptățită folosirea mijloacelor parlamentare extraordinare. Din principiu sînt dușman al obstrucției, dar' o țin de păgubitoare mai ales în situația de azi, când cei cari o fac pot primejdi totul, absolut totul, fără se poată câștiga mai mult! (Mișcare și contazicere în stânga. Vom vede-o).

Când vedem primejdia de care e amenințat parlamentarismul, după părerea mea e neapărat de lipsă o fundamentală și radicală schimbare de sistem, o schimbare de sistem, care se-i facă țării cu puțință de a-și manifesta cu privilegiul alegerilor voința adevărată. (Aprobări în stânga și stânga extremă).

Asta, on. dietă, se poate ajunge numai pe calea introducerii unei reforme parlamentare, ca se-i asigure țării votul universal și secret! —

Dl Dr. Vlad arată, că votul universal și dreptul de adunare și asociere liberă nu-l dau ocârmuitorii pentru — teama de naționalități. De aceea nu face pomenire despre el nici Tisza.

Apoi continuă astfel:

Dl ministru-președinte a făcut priutor la chestia naționalităților câteva declarații însemnate, în sinceritatea cărora nu voi să mă îndoiesc, dar' cari nu-mi ofer destulă basă, ca să pot crede în realizarea lor! Am auzit noi făgăduințe și mai frumoase, dar' când a venit timpul împlinirii lor, nu s'au făcut.

Noi cu tot respectul putem aștepta dela acest stat, *ca pe lângă respectarea limbii noastre materne, să ne putem desvolta economicește și culturalicește.* (Aprobări în stânga). Eată ce așteptăm noi dela stat: în schimbul ăstora sîntem gata să dăm statului tot ce cere. (Aprobări în stânga) Față cu acest curent încearcă să se valideze alt curent, mai ales în opinia publică maghiară, un curent, care în rîndul ăntăiu e nutrit de cei cari, așa se vede, au chemarea să se mândrească cu patriotismul lor, ca astfel să dovedească cât de indispensabili sînt ei, cari așa zicînd trăiesc din aceea, că nutresc neunirea dintre maghiari și naționalități, voind să arete, cât de indispensabili sînt ei. —

Dl Dr. Vlad arată mai departe, că nisuița Maghiarilor e să ne contopească în ei și să întemeieze un stat național-

maghiar. Față de aceste nisuițe dl Dr. Vlad declară, că:

Infînțarea acestui stat național-maghiar, acestui stat de rasă, ar provoca o luptă crâncenă între maghiarime și toate naționalitățile.

Apoi continuă astfel:

Mai e și o altă mișcare pusă la cale de anumiți bărbați, cari cer ca toate școlile populare să se statifice și ca limba de propunere să fie exclusiv cea maghiară. Eu cred că promovarea culturii e datorința nu numai a statului, dar' datorința tuturor! (Sgomot continuu). Dar' on. Dietă, dacă ar învinge curentul acela unilateral, învingerea asta ar însemna învierea curentului care cere maghiarisarea cu ori-ce mijloace! E ăsta un curent foarte primejdios (Mișcare), căci înstrăinează cetățenii nemaghiari de stat. —

După-ce arată, că prin introducerea limbei maghiare să pun pedeci instrucției, își încheie astfel vorbirea:

Numai la o singură chestie mă voi pronunța încă pe scurt și asta e chestia așa numiților »agitatori« ai naționalităților.

Dacă dl ministru-președinte vrea să valideze față de noi ideile ce le-a ventilat în discursul său, și anume *iubirea frățescă și respectarea legilor*, îl asigur că *nu se va găsi între noi nici unul care să agite în contra statului maghiar* (Aprobări), căci noi dorim conviețuirea frățescă, dar' voim să fim frați dulci și nu *mașteri!*

Dar' dacă de fapt se poate vorbi de agitatori, aceia nu în rîndurile noastre trebuie căutați, ci în *administrația*

FOIȚA.

Colindele noastre.

Colindele au fost cîntate solare, fragmente și rămășițe din cîntările liturgice ale culturii naturii.

Unele dintre ele — probabil minoritatea lor — în aparență sînt imnuri religioase creștinești, tratînd legende creștine și cîntînd nașterea și moartea lui Isus. Ele însă sînt mai vechi, decât creștinismul, și numai unei coincidențe calendaristice i-se datorește faptul, că vechile cîntece solare poartă, deși foarte superficial, o urmă de creștinism

Cîntările pe cari le aveau popoarele indo germanice, poate din timpuri preistorice, ca părți integrante ale culturii lor, preamăreau în versuri elemente și lupta lor în natură, fenomenele naturii și corpurile cerești. Îndeosebi soarele stă în centrul acestui cult: biruința lui asupra întunecului nopții a iernii și a furtunii, făceau dintr'însul un erou; căl-

dura lui și lumina, pe urma cărora creșteau plantele, făceau din el un binefăcător al lumii. Ca erou și binefăcător soarele era și centrul miturilor solare, și este astăzi centrul basmelor noastre. Apunerea sa seara dar' mai ales depărtarea sa de pămînt, începînd dela solstițiul de vară, era privită ca o călătorie a lui printr'altă lume, chiar ca o moarte a lui — pe urma lui muria lumina, venia frigul și despoierea naturii — ear' oamenii îi dedeau povețe, cum se se lupte cu dușmanii sei, pe unde se meargă, ca să se nu se rătăcească, cum se se poarte printr'altă lume. Ca drumeț înstrăinat, el era plîns în cîntece, și este plîns și astăzi în bocetele noastre. Ear, dela solstițiul de iarnă, când începea să se apropie de pămînt, el era eroul biruitor, care se întorcea din luptă, i se aduceau jertfe, i se cîntau cîntece de bucurie și de biruință. Venirea lui era privită ca o naștere, căci cu el se renăștea lumina zilelor și viața naturii Ear' la echinocțiul de primăvară era sîrbătorit îndeosebi ca erou întors din luptă »ca unul înviat din morți, dăruind viață lumii«.

Ca erou ce se naște, a fost cîntat de popoare în toate timpurile, cu urări reciproce de fericire, cu alegorisări, și este cîntat și astăzi în colindele noastre și este sîrbătorit de datinile noastre.

Colindele erau și sînt cîntece la adresa soarelui, ce se renaște la solstițiul de iarnă, prin Decemvrie. Printr'o coincidență calendaristică, Nașterea lui Christos în cultul creștin, cade tot pe vremea solstițiului de iarnă. Poporul nostru sîrbătorind de odată nașterea eroului păgân cu a Dumnezeului creștin, a substituit numirile cîntecului păgân. În loc de Soare a zis Christos, în loc de lună Ceriu sau Lumină și a zis sfînta Maria, în loc de Jupiter a zis sfîntul Ilie, etc. Faptele însă au rămas neatînse. Nu numai fondul cîntecului e întreg, dar, însași forma e a cultului solar. Bine înțeles, acest fapt nu e general. Nu, pentru-că schimbarea nu s'a putut întempla decât în unele cazuri: când cîntecul cîntă nașterea soarelui, ori printr'o atracție, moartea lui. Deci, colindele cari cîntă nașterea și moartea lui Christos, au substituit

pecătoasă, (Aprobări în stânga), în volnicile funcționarilor, cari nu binele poporului îl vor, ci numai stoarcerea lui, cari se poartă față de el ca cu vitele! (Mișcare).

Dl ministru-președinte pe terenul administrației ne pune în vedere reforme mari, a căror scop e... statificarea administrației. Ei bine, on. dietă nu într'aceea zăcea răul, că administrația nu era statificată, căci doar' cu toții știm, că alegerea funcționarilor administrativi atîrnă aproape exclusiv de puterea comitelui-suprem, care e omul guvernului și alege totdeauna pe cine vrea și guvernul numește pe cine îi recomandă comitele. E drept, că avem un fel de »alegere«, dar' alegerea asta e mai mult *numire!*

Eu dar' nu în statificarea administrației, ci în *ștergerea dreptului de candidare și a virilismului ved leacul potrivit*, și în înființarea unor corporațiuni, cari se represinte voința adevărată a poporațiunii, și nu în corporațiuni ca cele de azi, cari nu sînt decît unelte oarbe în mâinile comitelui-suprem.

După-ce însă în programul guvernului nu ved nici o *chizeșie*, ca relele aceste să se lecuiască și nici persoana, nici trecutul și nici programul d-lui ministru-președinte nu'mi ofer aceasta *chezeșie, nu-'i pot vota guvernului încredere!* (Aprobări în stânga).

Secretarii de stat. Cu schimbarea ministerului ungar unii din secretarii de stat au rămas cei vechi, ear la câteva ministrii au fost numiți alții noi. Intre aceștia din urmă este și Sándor Iános, numit secretar de stat la ministerul de interne, Sándor Iános. a fost vicespan în Turda, fișpan în Dicio-S.-Mărtin și în urmă fișpan în Murăș Oșorheiu. Știe românește și cunoaște bine pe poporul românesc.

„Partid nou“. Baronul Bánffy Dezső, fostul ministru president, se silește a forma un nou partid: »Partid nou« (Uj párt) Bánffy a ținut-o întrunire cu aderenții săi în Cluj în 22 I, c. Aici a dezvoltat Bánffy programul partidului său, care va face opoziție partidului guvernamental, dar' altcum stă pe baza pactului dela 1867 și va stăru pentru crearea statului național maghiar.

numirile păgâne: rar însă, sau mai nici-odată acele, cari cânta fapte preapăgânești de ale soarelui, nepotrivite cu tapte de ale lui Christos. Aceste au rămas, neatînse întru nimic, cântece păgâne.

Avem două feluri de colinde.

1) Unele sînt cântece de laudă la adresa stăpânului casei. Originea lor sînt cântecele, ce le cântau clienții romani, în ziua anului nou, la casa patronului, glorificându-i faptele sale, mai ales cele războinice, ori ale stămoșilor săi. Poate tocmai din această cauză — căci alfel e cu greu să aflăm o explicație în colindele noastre — premăresc mai ales fapte războinice vitejii din campanii și întîmplări din tabără.

Toate colindele din colecția G. D. Teodorescu, numite acolo tradiționale vîntorești, sînt în acest gen. Colinda face erou pe însuși stăpânul casei, seau pe un fiu al său, numindu-l cu numele. În colinda de tîner (pg 49), se povestește simplul fapt, că »în prundurile mării, în marginea țării«, stau două oști, a Leșilor, cari au Domn și a Românilor, cari n'au.

(Va urma).

Delegațiunile, adică statul comun al împărăției noastre, alcătuit din deputați trimiși din parlamentul austriac și dieta ungară, sînt convocate de cătră Maiestatea Sa pe 15. Dec. c. la Viena.

Din Seliște.

— Sfințirea noului edificiu școlar —

Seliște, 10 Noemvrie 1903.

Zisesem în scrisoarea trecută că sîrbările ce se vor face în jurul sfințirii noului edificiu școlar o să rămîna de pomenire. Așa și este. Multe sîrbări am avut noi Seliștenii, dar' așa de strălucite, așa de fermecătoare, și mai pe șus de toate așa de românești ca aceste n'am mai pomenit. Ziua arhanghelilor Mihail și Gavriil va fi zi memorabilă pentru Selișteni.

Înalt Prea Sfinția Sa Archiepiscopul și Metropolit Ioan Mețianu, n'a pregegat, ci pe acest timp schimbăcios de toamnă a venit însoțit de o distinsă suită, spre a săvîrși în persoană actul sfințirii. A și fost primit și întîmpinat cu dragoste și ca un adevărat cap al bisericii.

Sfințirea apei s'a făcut în curtea școlii asistînd la ea o mare de oameni. Înalt Prea Sfinția Sa mînecînd dela cuvintele psalmistului: »De nu va zidi Doamne casa bunătăților, înzadar ne ostenim«, rostește o marea și de toți înțeleasă predică ocazională, Escelenția Sa vorbește, ca din carte. Tonul dulce limbajul poporal, stilul presărat cu pilde din vieța de toate zilele și cu maxime din sfta scriptură, te răpește deja dela început. Aceasta face apoi ca sfaturile și învățăturile ce le dă I. P. Sa cu astfel de ocaziuni, nu numai că sînt ascultate cu plăcere și interes, dar' se creștează adînc în inimile și mințile ascultătorilor și totdeauna, mai de timpuriu sau mai tîrziu, își arată prin fapte efectul lor. Chiar și însuflețirea cea mai mare cu care s'a hotărît și s'a ridicat acest nou edificiu școlar este a se mulțumi în parte cuvintelor, sfaturilor și învățăturilor ce le-a rostit și dat I. P. Sa în predica ocazională, ținută în anul 1900 cu prilegiul visitațiunii canonice de atunci.

Subiectul actualei vorbiri a fost că a arătat și dovedit cu temeinicie lupta, pentru existență ce a decurs și decurge între singuratici și popoare. Armele biruitoare în aceasta luptă a fost și este știință, câștigată în școale și perfecționată cu învățăturile bisericii. Arată că toată bogăția, toate rangurile și toată stima și vaza ce și le câștigă omenimea în lumea aceasta sînt trecătoare fie încă în decursul vieții, fie la groapă, numai faptele cele bune sînt vecinice, sînt statornice și trec și dincolo de groapă, primind proprietarul lor prețioasă răsplată la judecata de veci.

Laudă cu cuvinte entusiaste și calde pe poporeni acestei comune, cari și în trecut și în prezent au adus frumoase și mari jertfe întru mărirea bisericii și școlii lor. Constată cu bucurie, că și cei ce afacerile îi silesc a-și părăsi comuna, așezîndu-se în alte părți ale țării și în străinătate, nu-și uită de comuna lor natală, și când cere

trebuința își deschid și inimile și pun-gile pentru a veni în ajutorul celor rămași la vatra părintească.

Vorbirea I. P. Sale a fost așa zicînd sorbită de numărul public.

După stropirea cu apă a noului edificiu, publicul s'a întrunit în pompoasa școală festivă a școlii, unde s'a ținut așa numita »festivitatea școlară«. Programul acesteia a constat din 3 discursuri și 2 cântări esecutate una de corul elevilor (Îmn ocazional) și alta de brava »Reuniune de cântări« (»Cântata). Ambele coruri dirijate de învățătorul Iuliu Crișan, au cântat înge-rește, ear' cele trei discursuri au fost adevărate, »credee românești«.

Lăsăm să urmeze aici discursul festiv ocazional, rostit de harnicul director școlar dl Lăpădat.

Escelența Voastră! Inalt-preasfințite Părinte!

Mărită adunare!

»Astfel ajută D-zeu unde este cuget bun și unde puterile se știu întrebuița cu scumpătate și înțelepciune«.

Metropolitul Andrei

Falș, sfințirea noului edificiu școlar în splendoare sună strălucesc păreții lui.

Toți privim cu drag, îl privim cu o mîndrie și mulțămire sufletească.

Splendoare sîrbătorească se manifestează și strălucește și pe fețele noastre ale tuturor.

Aceasta splendoare sîrbătorească isvo-rește din mulțămirea sufletească, ce o simțim când vedem adus la desăvîrșire acest palat al culturii și științei.

În inimile noastre s'a sălășluit azi acea mulțămire sufletească, ce o simte ori care familie atunci, când în locul unei locuințe modeste și-a ridicat una mai mare, mai bună, mai durabilă, în carea să se adăpostească și să-și afe mulțămire trupeză și sufletească pe viitor, pentru mulți ani membrii ei, din neam în ream.

Fruntașa și pîn'acum de D-zeu binecuvîntata familie, parochia gr.-or. română Seliște, zidirea școlii sale, odinioară modestă, după cerințele timpului s'a tot ajustat, s'a tot mărit și astfel s'a adus în starea pompoasă de azi, care zidire, după-ce prin binecuvîntarea Inaltpreasfinției Sale și prin rugăciunile preoților a implorat asupra ei sfințirea și darul lui D-zeu, o predă azi nobilei și măreței sale destinațiuni, ca în ea fii sei din neam în neam să-și afe adăpost duhovnicesc, mulțămire sufletească și să crească în învățături folositoare și în frica Domnului.

Școala noastră poporală (primară) confesională, susținută de biserică, are misiunea să crească pe fii ei în spiritul și în învățăturile bisericii noastre ortodoxe răsăritene; să desvoalte în ei tăria și statornicia în credința noastră strămoșească; să le presinte tipuri și caractere morale din istoria generală și din cea națională bisericăască, ca astfel să crească din ei creștini buni și adevărați.

Are misiunea să le desvoalte sentimentul de stimă și iubirea față de toate celelalte naționalități și confesiuni, cu cari sîntem rînduiți să locuim în patria noastră, prezentîndu-le modele din istoria patriei și cea universală, cari au fost călăuzite în vieța lor de astfel de sentimente.

Are misiunea să crească cetățeni bravi, înțelepți și practici, »stăruind astfel la răspîndirea culturii și bunăstării morale și materiale a poporului din loc și jur.

Are mai presus de toate misiunea de-a educa, a face din elevi oameni onesti, prin aceea că desvoaltă în ei judecata morală, deprinzîndu-i a practica binele și a să feri de rău.

Are misiunea a preda învățămîntul în limbă frumoasă, curată și aleasă, prezentîndu-l amăsurat etății și gradului lor de dezvoltare, produse literare alese, în cari să laudă și să simtă frumuseța și farmecul limbei materne.

Se vor introduce conform legii, în mod ușor și practic, în însușirea și conservarea limbii statului, dezvoltându-li-se interesul practic față de ea.

Și se vor prezenta frumșetea și bogățiile patriei noastre, dezvoltându-li-se iubirea de patrie.

Și se vor face cunoscute și frumșetea și bogățiile altor țări avute și înaintate, ca astfel să se nască în ei interesul și râvna de progres în cele culturale, economice, industriale și comerciale.

Și se fac cunoscute drepturile și datorințele cetățenești și bisericesti ce le vor avea când vor fi mari, ear' fetițelor drepturile și datorințele ce le vor avea ca soții și mame.

Și se prezintă natura în splendoarea și fenomenele ei și în ea înțelepciunea și atotputernicia lui D-zeu, cum și interesul și folosul practic al corpurilor și fenomenelor ei.

Și se dau dexterități tehnice și practice, cari să le cultive spiritul, să le nobilizeze inima și să le abilitizeze și întărească corpul.

Eată în scurt rostul școlii. Măreț program! — Nobilă misiune!

Dar' credincioșii acestei parohii au ridicat aceste școli, ale sale dintru ale sale, 'i-a dat acest trup frumos și sănătos; a noastră chemare este, a corpului didactic, să-i dăm suflet, să-i dăm viață, altcum frumosul și splendidul ei trup va rămâne rece, fără viață.

În această zi memorabilă pentru noi, dela acest loc de cinste, în fața acestei mărețe adunări fac, iubitorilor colegi, în numele meu și al vostru sărbătorească declarație:

Vom stăruî în lucrarea noastră să vă probez, să vă convingem, că numai iubirea și încredințarea pe care o avem către oficiul nostru, către cauze școlare, către tinerimea încredințată nouă ne ține și ne dă înimă și se persistăm în chemarea noastră. Acea iubire, care ne va conduce până la lăpădarea de sine, pentru binele altuia. Și acest altul: mlădițele fragețe, nevinovate, viitoriul neamului și al patriei, vrednice în cel mai adevărat înțeles al cuvântului, sunt a se face părtașe de această iubire și lăpădare de sine.

În lucrarea noastră vom avea de apurarea călăuz simțul de datorință, care să ne îndemne, ca chemările noastre, căreia de bunăvoie ne-am dedicat să-i punem la dispoziție cele mai bune puteri ale noastre, ca ei să-i subordonăm toate celelalte interese mici, personale sau materiale, ca nu chemarea noastră să ne fie spre povară, ci noi să fim credincioșii ei slugitori.

Vom lucra neîntreput și cu stăruință la cultivarea noastră ulterioară intelectuală și la perfecționarea în ale chemării noastre speciale, ca astfel să aducem în proporție și armonie spiritul cu trupul școlii noastre, în trupul acestei școli să domnească spiritul ces' l' doresc întemeietorii ei.

Multe greutăți vom întâmpina în lucrarea noastră, multă lăpădare de sine se va cere dela noi în viitoriu, mai multă ca în trecut, dar' greutățile nu ne vor descuragia, lăpădarea de sine nu ne va cădea greu, pentru-că istoria ne probează că: la nici un popor, în nici un timp, sub nici o împrejurare, lucruri mari, frumoase, nobile n'au fost rezultatul unei lucrări egoiste, ci al unei lucrări făcute cu lăpădare de sine. Să luăm un exemplu dela noi. Noi săliștenii n'am fi astăzi ce suntem, fără lăpădarea de sine a înaintașilor noștri, fără jertfele moșilor și părinților noștri aduse pe altarul acestui institut cultural al bisericilor și a celorlalte instituțiuni bune și folositoare cari le avem moștenire sfântă dela ei în comuna noastră, și urmașii noștri având dreptul a se bucura de o soartă și mai bună, aceea nu o vor ajunge, dacă noi cei de azi și următorii noștri nu vom aduce același jertfe, cari le-au adus înaintașii noștri și nu vom fi cu lăpădarea de sine în lucrarea noastră cum a fost ei.

Dacă din vechime a trăit și trăiește și azi, aici un popor moral și vrednic; dacă între aceste dealuri și pe aceste locuri stâncoase și pădurețe s'a dezvoltat aceasta comună mare puternică și fruntașă; și dacă din simplii păstori de odinioară ai acestei comune, cari cutreerău cu turmele lor coborișurile Carpaților sud ostice și câmpiile mai multor țări, s'au dezvoltat economi, meseriași, industriași și neguțători vrednici aici și răspândiți în toate

părțile, în și afară de patria noastră; aceasta este a se atribui vredniciei și jertfelor înaintașilor noștri înțelepți și prevăzători, cari au ridicat aceste școli, în cari fii lor să-și lumineze mințile și să-și cultive inimile, ca astfel să devină mai destoinici, mai ageri, în viața practică.

Dacă generațiunile următoare, credincioșii acestei parohii, vor aduce aceleași jertfe, dacă inimile lor se vor încălzi, în măsura în care s'a încălzit și s'a jertfit înaintașii noștri și ca de azi, pentru acest institut atunci populațiunea de aici și în viitor, ca și în trecut va progresa în cultură și bunăstare.

Dela ei pildă vie să luăm întru ajutorarea și sprijinirea școlii, acestui izvor dător de viață.

Ori-care bun creștin, cu sentiment de recunoștință, atunci când își sfințește o casă nouă, ca să intre în ea, nu poate să treacă cu vederea să nu 'și aducă aminte de cel ce a pus mai întâiu parul acolo, de moșii și strămoșii dela cari o moștenește.

În aceste momente solemne ni-să revoacă în memorie acei fruntași cari în cursul anilor 1821, 1859, 1871/2, 1887/8 și 1902/3 au jertfit, au ostenit, ne-a creat și ne-a lăsat sfântă moștenire aceasta zidire de școală cu întocmirile și organizarea ei, așezată în acest loc liniștit, provăzută cu cele de lipsă, asigurată de prezent și cu frumoase prospecte în viitoriu.

Mulți dintre bătrânii mari de inimi, curați în moravuri, cu râvnă de înaintare și cu spirit de prevedere, cari au ostenit și au jertfit pentru școală, azi și dorm în liniște somnul de veci, ear' noi îndemnați de sentimentul de pietate și recunoștință, le pomenim numele cu evlavie.

Prinos de recunoștință și vecinică pomenire aducem și vom aduce tuturor donatorilor, cari și-au dat obolul lor pentru ridicarea și susținerea acestor școli.

Între donatori suntem fericiți să vedem strălucind numele Marelui arhiepiscop și metropolit Andreiu, cu cea mai mare fundațiune.

Alături cu numele Marelui arhiepiscop Andreiu vor fi pomenite numele tuturor donatorilor, la chramul și în anele școlii.

Alături cu figura imponentă a marelui arhiepiscop, vor împodobi figurile tuturor donatorilor mai considerabili, păreții acestei sale festive și albumul donatorilor școlii noastre.

Prinos de recunoștință aducem titorilor și altor, cari ca presidenți sau membri ai comitetului parochial au binemeritat pentru școală.

Primos de recunoștință aducem pleiadei de dascăli, cari au fost în serviciul școlii noastre și au muncit muncă cinstită pe catreda ei — și ca să exprim aceste prinoase de recunoștință, din adâncul inimei mele, nu găsesc cuvinte mai alese ca cele din clasica rugăciune isvorită din o inimă idealistă:

»Doamnel Tu, care ești stăpân al vremurilor nemăsurate, Tu, care cu înțelepciunea Ta fără seamăn ocârmuești destinele robilor tăi de pe pământ, Tu, care dreptilor dreaptă răsplăți dai în cereasca Ta iupărăție, Tu, care cu sfânta ta dreaptă ai ocroit până azi școala aceasta ridicată întru răspândirea luminei, care de la Tine porcede, Tu, care înțelepți călăuzi și muncitori i ai dat în restimp de 80 de ani: Doamne! nu 'ți întoarce fața Ta sfântă de la noi, ci ocârmuește și mai departe destinele acestor școli cu sfânta și prea cinstita dreapta Ta, — deschide Doamne porțile vecinicii pentru viitoriul acestor școli, ear' pe dreptii, cari au binemeritat pentru ele împărătește-i Doamne de cereasca Ta împărăție. Căpeteniilor de azi și celor viitoare ale școlii dăruiește-le înțelepciune, putere și duh și Prea sfânt duhul Tău, pentru-ca în ceasul când ne vei chema dela locul, unde ne-ai așezat sufletul nostru credincios în liniște și cu pace să se înalțe la eterna lumină, știind că idealul pentru care am muncit pe pământ: Acest templu de cultură va preamări în veacuri prin strălucirea sa vie Prea Sfânt Numele Tău! **Amin.**

După aceasta festivitate a urmat banchetul, ear' seara concertul »Reuniunii de cântări«, care precum am

amintit a avut succes splendid. Repetez că sărbările sfințirii școlii din Săliște au fost adevărate sărbări naționale, cari vor rămâne neuitate.

Dee bunul D-zeu tuturor comunelor noastre câte o astfel de sărbare.

Un săliștean.

DIN LUME.

Din Macedonia.

Sultanul întârzie cu răspunsul la nota de reforme a puterilor. Mai mulți Bulgari emigranți vor a se întoarce în Macedonia.

Știri mărunte.

Noul stat Panama din America va fi recunoscut și de statele din Europa. El va lua asupra sa o parte din datoriile Columbiei.

În insulele Filippine, cari acum sunt în stăpânirea Americii de nord, a izbucnit o răscoală.

Regele Italiei s'a întors din Anglia. În privința politică e deplină înțelegerea între cele două țări.

Dela Români din America.

O tristă întâmplare.

Dem. Iridon ne trimite spre publicare următoarea întâmplare: Petru Mandea din comuna Paloș, com. Târnavei-mari, în etate de 17 ani, a tot scris la tată-tău și la fratele său cari sunt aicea, ca să-i trimeată bani ca să vie și el la America, ei 'i-au trimis bani și el e venit; tată-sau și frate-sau lucră la calea ferată, și el a căpătat lucru cu ei dimpreună. În 23 Octombrie după două săptămâni dela venirea lui aici, într'o seară întorcându-se dela lucru de pe drum pe o locomotivă care aducea lucrători până la un loc nestinat, când s'au scoborit jos, cealaltă lucrători sau scoborit de laturea unde numai erau șini, doi Italiani și Petru Mandea, sau scoborit de laturea unde mai erau șini (linii) Tocmai în momentul acela a venit o altă locomotivă pe lângă ei, cei doi Italiani sărind mai întâiu jos au avut timp să treacă linia, eară pe Petru Mandea 'l-a prins locomotiva și 'l-a tăiat oblu în două, tocmai peste mijloc Duminecă în 25 Oct., 'l-am îngropat, cu toate că ei n'au fost membri în societatea noastră, dar' totuși mai mulți membri ai societății noastre dimpreună cu dl președinte Ilie Martin am luat parte la înmormântare; popă a fost un Rus gr.-cat., 'l-a dus în biserică, slujba a fost destul de creștinească și frumoasă, dar' vezi tot nu 'ții hasnă dacă nu pricepi nimica din sfânta slujbă, nefiind cantorul nostru acasă în aceea zi n'au avut cine-i cânta o cântare românească, fără eu subscribul am ținut la groapă o mică vorbire (predică) românească, prin care am arătat trista întâmplare și am luat iertăciuni dela ai sei, dela mult ob'data sa mamă, frați și surori, cari n'au putut fi de față ca să dea fiului și fratelui lor sărutarea cea mai de pe urmă, după aceea un Tatăl nostru, și cu un D-zeu să-l ierte ne am despărțit; D-zeu să-l odihnească în pământ străin.

În fine mai adaug, că la astfel de cazuri mortul se duce la un spital, o casă anumită, de unde dacă nu-l scoate nimenea, ca să-l înmormenteze, aceștia nu se cheltuiesc cu îngropăciunea lui, ci-l ard și cenușa o adună într'o sticlă sau lădăuie, sau îl fierb de-i rămâne oasele de schelet, de pe care învață doctori. Spesele de înmormântare după cum a fost la aceasta sunt, cosciugul (copârșeul) 25 dolari, groapa 13 dolari, îmbrăcăminte 3 dolari, dricul (car mortuar) și trăsura popii 15 dolari, popa 20 dolari, la un loc 76 dolari, astai ce poate fi mai lesne, dar' scumpă pentru oamenii noștri, cari cu mari sudori adună dolarii

Dumitru Iridon.

Afaceri învățătorești.

I.

— **Adunarea generală a „Reuniunii învățătorilor gr. cat. din archidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș.** —

(Urmare și fine).

Sedința II.

S'a ținut în 9 Nov. n. la orele 8 a. m. Prima-oră s'a ascultat prelegerea practică a dlui prof. Ungurean cu elevii școlii de aplicație.

După aceasta a urmat discuție asupra temei: »Causa decadenței materiale a poporului țeran. Prin ce mijloace am putea noi învățătorii și preoții a conlucra:

1. La împedecarea răului.

2. Cum am putea promova bunăstarea lui materială și prin aceasta a ne îmbunătăți soarta noastră și a școlilor noastre.

La aceasta discuție au vorbit mulți și s'au primit mijloacele aflate de primul vorbitor dl prof. Ioan F. Negruț.

Tot în aceasta adunare au raportat comisiunile esmise în ședința I, raportând că celea censurate s'au aflat în ordine și cer absolutul respectivilor oficanți.

Sedința III.

S'a început la orele 2 d. a. și a durat până seara la 7.

În aceasta ședință s'au fixat unele teme pedagogice, cari au a se da la concurs pe adunarea viitoare. Uitasem să spun, că în adunarea primă s'au premiat trei teme a dlor: Ioan Mango, Elie Câmpean și Traian Șuteu.

După aceasta a urmat desbaterea propunerilor intrate la biroul central.

La propunerea unor inv. s'au luat hotărîrea, că »Reuniunea inv. gr.-cat. din archidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș« salută alianța învățătorilor și dorește ca cât mai curînd să se vadă întruniți, de aceea pentru consultare va trimite pe membrii: Ioan F. Negruț, Petru Ungurean și Ioachim Pop, vorbindu-se totodată că locul cel mai acomodat pentru întrunire ar fi Clujul.

Disertațiunea a fost cetită de Rev. Domn director și președintele adunării generale Georgiu Muntean — și lucrată cu mult zel.

În ședința a III-a sau ales oficiali pe un period de trei ani și anume:

Preșident: Georgiu Muntean, vicepreșident: Ioan F. Negruț, secretar I.: Petru Ungurean, secretar II.: Nicolau Pop, bibliotecar: Emil Szabo, controlor: Aron Deac.

Acesta 'mi-ar fi raportul acestei adunări generale, pe scurt, să înțelege, că de desbătut au fost foarte multe așa d. e. regularea salarelor învățătorești, concederea dela Ministrul reg. ung. unui favor de-a pute călători inv. cu preț redus de jumătate etc.

II.

— Serata pedagogilor din Blaj. —

Am avut fericirea de-a asista la serata pedagogilor din Blaj, care s'a ținut din prilejul adunării generale a învățătorilor gr.-cat. din archidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, Duminecă seara în 8 l. c.

La aceasta serată au luat parte pe lângă toți învățătorii adunați tot ce are Blajul mai însemnat. Au fost de față canonici, profesorii dela gimnasiu, preparandie, școala de aplicație, profesoarele dela școala civilă cu eleve cu tot, interniști din seminarul Văncean, dame și domni din Blaj și câțiva oaspeți din jur. Cu un cuvînt sala cea mare de gimnastică era plină.

Cuvîntul de deschidere îl ținut dl A. Pora, pedagog c. III., după care a urmat »Imnul învățătorilor« de Mihailescu-Podolean, executat de corul elevilor institutului pedagogic condus de dirigentul corului dl N. Ganea, pedagog c. III. Cîntarea a fost bisată de oare-ce publicul nu mai înceta cu aplausele. A urmat apoi disertația »Educațiunea națională« cetită de autorul St. Ogrin, ped. c. III. A fost frumoasă. La sfîrșitul acesteia din nou suie tribuna corul dlui Ganea și cîntă »Luna«, compoziție a dlui Ganea. A fost cîntată foarte frumos și la dorința publicului chiar și repetată. S'au făcut ovațiuni compozitorului.

»Răsboiul« Carmen Sylvei a fost declamat cu multă istețime de pedagogul M. Ogreaan, după-care a urmat »Pe crengi de soc« de Kirschner, executată de corul elevilor.

Poesia »La Smârdan« de G. Coșbuc, a fost declamată de Laur. Moldovan, ped. c. II., care și-a știut achita rola cum se cuvine.

După acestea a urmat balada populară a lui Alexandri »Stroe Plopan«, cor bărbătesc cu soluri de tenor și bas, compoziție earăș de-a dirigentului corului N. Ganea. La dorința publicului și aceasta a fost repetată, că prea era frumoasă.

»Cine-i Nuhăm?«, anecdotă de T. Speranță, predată de Ioan Gocan, ped. c. III. a produs mult haz. A și fost aplaudat de public, care în multe rînduri l-au și întrerupt pe declamator.

Punctul ultim a fost »Luceafăru, sării« de Sirius, de care poesie plăcîndu-i dlui Ganea a și pus-o pe note. A succes admirabil.

Din celea înșirate să poate vedea că aceasta serată a succes peste așteptare. Pedagogii din Blaj s'au ridicat foarte mult prin aceasta și mai cu seamă prin hărnicia dlui Ganea, care ne promite a fi un stîlp al compozițiilor românești. Acest tinăr ar fi păcat să nu-și perfecționeze talentul. Când un tinăr, care încă n'a părăsit băncile școlii știe să facă compoziții așa de frumoase, ne dă dovadă, că are să devină un mare razim al muzicii românești.

Toți oaspeții au fost puși în uimire de prestațiunile acestor tineri, cari și-au știut achita rolurile atât de bine. N'ar strica, când am fi chemați la producțiuni de acestea cât de des.

Spun drept, că ne-am despărțit de Blaj (cei străini) încântați și ducînd cele mai sincere mulțumiri.

Trăiască pedagogii din Blaj.

Chimu.

Faptele unui preot.

Cireșiu, Nov. 1903.

Nu sînt omul, căruia să-î pară rău dacă cineva este preamărit și laudat în o foaie sau alta. Căci faptele frumoase și bune, vrednice sînt de laudă și recunoștință. Și e lucru știut, că o națiune cu atîta e mai stimată și respectată, cu cât are mai mulți bărbați vrednici de laudă. Deci publicistica face numai un foarte bun serviciu cauzei de obște a națiunii, când pe acei bărbați, cari întru adevăr sînt vrednici de laudă, îi arată publicității ca de exemple, cu scop ca pe acestia, ca pe niște bărbați vrednici, cu toții să-î cunoască și stimeze și din faptele lor să se însuflețească. Așa cred însă ca precum prin arătarea la lume alor astfel de bărbați vrednici de stimat și imitat publicistica face serviciu cauzei, — tot asemenea serviciu face binelui de obște și atunci când arată și sbiciește fără cruțare faptele negre și păcătoase ale unora sau altor oameni rătăciți.

Cum că însă publicistica atât în cazul prim cât și în al doilea de multe-ori poate fi sedusă, este lucru foarte natural, căci, ea de multe-ori se bazează pe rapoartele unor indivizi cu totul străini, cari ori-ce nu scriu dela sine, ori fiind interesați, sau poartă chiar și contrare adevărului. Într-o asemenea situație, în care se vede că publicistica în o privință sau alta este poate sedusă: Aceasta să o lămurească și chiarifice.

O astfel de datorință voiu a-mi împlini și eu, când cu urmarea multor laude publicate în toile noastre »Tribuna Poporului«, »Poporul Român« etc. la adresa părintelui Ioan Grozavescu, preot în Cireșia pe Valea-Bistrei (comitatul Caraș Severin) și de present preot în Corniareva. În interesul adevărului mă rog respectuos a da loc în coloanele mult prețuitei d-v. foaie următoarelor mele rînduri:

Ca în continuu laudatul părinte Ioan Grozavescu de un an de zile de când s'a strămutat din Cireșia în noua sa parochie Corniareva, cum se poartă cum nu? Ce fapte vrednice de laudă face ce nu? nu o știu. Și referitor la viața și purtarea lui de când e dus din Cireșia, nici nu zic nimic, decât că m'aș bucura din inimă dacă cele-ce se scriu despre el ar fi adevărate. Dar' referitor la laudele și osanele aduse în anii din urmă cât a stat în Cireșia, voiu să iau cuvîntul.

Am cetit deja mulțime de laude la adresa sus numitului preot. Așa între altele în nr. 29, 30 din 14/27 Aprilie 1902 ai prețuitei foaie »Poporul Român« sub titlul de »Preot harnic«. Am cetit o corespondența trimisă din Cireșia, în care cineva (din incidentul unei simple predici, ținută în ziua de Florii — și care împrejurare denota ca în Cireșia, cât de des s'au ținut predici), zice că »Preotul Ioan Grozavescu din Cireșia lucră pentru deșteptarea poporului și ține predici la sîrbători«, zicînd mai apoi și aceea, că »Prin bravul nostru preot D-zeu și-a trimis binecuvîntarea sa peste noi«.

(Va urma).

Mihail Bobislu,
inv. comunal.

PARTEA ECONOMICĂ.

Deosebitele specii de găini.

Deși găinile se trag dela o singură trupină și anume: dela găinile sălbatică numite »banchiva«, cari până astăzi mai trăiesc în stare sălbatică prin Asia, de unde apoi au fost aduse de către Evrei și în Europa, totuși ele sunt astăzi de mai multe specii sau familii. Speciile acestea s'au dezvoltat parte prin încrucișare sau corcire, parte prin înriurințele climatice.

Intre speciile acestea se numără în locul prim găina comună sau ungară, care e cea mai răspândită aici în țeara noastră. Aceasta are carnea gustoasă, ear' oasele din trup nu sunt mari. Ea clocește bine; puii 'și-'i crește și apără deasemenea bine; îi place să pască și la iarbă și se ajunge cu puțin.

Găina comună oue pe un an dela 80—100 de oue. Peste tot, ea poate să oue cât trăiește cam la 600 de oue. Dacă se bătrânește nu mai oue. De aceea trebuie tăiată. Găina comună are unele ridicări. Astfel dacă se poate viri prin grădini, legumi, rădăcini și vatămă tinerele plante. Afară de aceasta mai sunt între ele și unele de acelea, cari au pielea neagră și cari apoi nu sunt nici prea ouătoare și nici carnea lor nu e așa bună și gustoasă.

După găina comună, urmează găina uriașă numită și Cochîn-China, Plymouth-Rochs sau Brahma Putra, care a început a fi introdusă prin economii numai cam în timpul din urmă. Găina uriașă are trupul mai mare, oasele mai groase picioarele galbene, penele boboșe, ca sămânța de cânepă, oue pe an câte 120—130 de oue, ear' cât trăiește poate să oue la 600 de oue.

Găinile uriașe au aceea scădere, că sunt prea leneșe; le place să trăească bine așa că economul și vara trebuie să le deie tot numai din mână. Prin aceasta fac mai multă cheltuială ca cele comune. Din cauza aceasta apoi micul econom nici nu se prea ocupă cu ținerea și creșterea lor. Afară de ace-

stea sunt și cam greoaie, când sunt cloci de multe ori își calcă și omoară chiar și puii lor proprii.

După găinile uriașe urmează Langshonele de culoare neagră, cari nu se țin cu atâta cheltuială ca cele uriașe de oare-ce și acelora le place să pască la iarbă și să mai rădăie prin curte, după câte un vermouth sau câte o insectă.

După aceasta urmează găinile cu pleșug numite și ale lui Szeremlej, pentru-că acesta s'a ocupat mult cu creșterea lor. Dar' cum au gâtul pleșug, înfățișarea și forma lor nu e tocmai plăcută. Din cauza aceasta apoi aici nu sunt așa lăpitate, ca cele comune.

Afară de speciile arătate până aci se mai află răspândite pe ici-colea și familia găinilor moțate, ceea a găinilor fără de coadă, a găinilor italiene, a celor de mare, de Vyandotte, a celor de lux a celor sburlite sau de Africa ș. a.

Economul sau mai bine zis economoa trebuie să țină și crească găini din aceea familie, care o crede că e mai potrivită cu împrejurările în cari se află cu locuința. Astfel la sate sunt mai de recomandat găinile comune, fiindcă sunt curțile și grădinile mai largi, pe unde apoi își pot căuta nutrețul de lipsă de primăvara începând, până toamna târziu ear' pe la orașe, unde curțile sunt tare strîmte, sunt mai de recomandat cele uriașe, de oare-ce acolo atât iarna, cât și vara trebuie să se nutrească tot din mână.

Nutrirea găinilor tot din mână nu se prea recomandă, fie aceea într'o economie mai mare, fie într'una mai mică. Cu deosebire e păgubitor a ține și a crește găini într'o economie, unde trebuie să se cumpere chiar și nutrețul lor. Alta e în economiile dela sate, unde mai anul întreg se află rămășițe de bucate și tot felul de gozuri de grăunțe, cari dacă n'ar fi găinile, ca să le mănca, s'ar perde fără de nici un folos practic pentru economie.

Găinile comune se mai recomandă la sate și din acel punct de vedere, că nu sunt așa gingașe la frig. De cele mai multe ori ele dorm și iarna pe afară prin pomi și pe la cătușile ca-

selor de paie, pe când celelalte specii trebuie să aibă niște cotete ceva mai călduroase, căci la din contră pot să degere pe gerurile cele mari.

Am arătat pe scurt în cele de mai sus, atât deosebitele specii de găini, cât și însușirile bune și rele ale celor introduse mai cu seamă în economiile noastre, ca astfel economii și economoa mele noastre să le poată alege și prețui mai bine, cari sunt mai bune pentru economia lor.

Ioan Georgescu.

Ingrijirea iepelor de-a feta și creșterea mănzilor.

La hrănirea iepelor de-a feta trebuie a lua tare seama, ca să li-se dea numai hrană sănătoasă, pentru-că de o hrană stricată iepelile ușor pot lepăda. Hrana cea mai potrivită pentru iepelile de-a feta, e ovės sănătos, fân neplouat și paie curate. Săcară, ovės muced, paie și fânuri plouate, precum și iarbă verde care s'a înfierbântat, nu 'e prieste.

Când se schimbă hrana, adecă când se dă nutreț verde în locul celui uscat, trebuie să se ia sama ca această schimbare să nu se facă deodată, ci pe încetul. Din când în când se dă iepelor câte puțină sare. Apa cu care se adapă iepelile, trebuie să fie limpede curată, sănătoasă și nu prea rece. Grajdul în care se țin iepelile trebuie să fie bine aerisit, nu prea rece și totdeauna curat, ear' pentru culcat să aibă destule paie. Cu iepelile de-a feta se poate lucra până scurt înainte de ce fată, dar' să nu tragă prea din greu.

Opt zile înainte de a feta se face din scânduri în grajd pentru fiecare iapă câte o despărțitură de 3—5 metri de largă și tot pe atâta de lungă și se aștern multe paie unde petrece iapa până ce fată, ear' mai înainte se scot și potcoavele. La fătat trebuie de luat în seamă tot aceea ca și la vaci. După-ce s'a născut mânzul, trebuie frecată iapa ușor până se usucă trupul, apoi se mai pune și o cergă pe dinsa ca să nu se răcească. Cele 3 zile dintăiu se dă iepelii mai puțină mâncare decât de regulă, ear' după trei zile 'i-se tot mărește porția până la mărirea regulată. Mânzul se lasă înaintea iepelii ca să-l lingă și apoi se dă ca să sugă lapte. Iepelile tinere de regulă se gâdilesc și nu lasă mânzul să sugă; la așa o întâmplare trebuie ridicat

Frumsețe românească.

Fetele dela Seliște.

Fete rumene și pline
Și plăcute și blăjine,
Toată lumea, de-'i umbla,
Ca-'n Ardeal nu poți afla.

Chipuri dragi de fete june —
Ca copilele române —
Cât e lumea pămîntească
Nimeni n'o să mai găsească...

În făptură mai cu seamă,
Frumusețea n'are seamă,
Și la lucru 's toate foc
Și la horă 's numai joc!

Îmbătută 'mi-'i simțirea...
Sunt drăguțe-'n toată firea! —
Cât să laud, n'am ce spune... —
»Să trăiți, fete române!«

Cruțu Delaseliște.

Poesii populare.

De pe Murăș.

Com de Iulietta Coman, învățătoare.

Foaie verde nucă amară
Du-te dor până-'n seară,
Du-te pân' la bădița

Spune-'i dorule așa,

Că de-'i tare de mine

Vie că știe calea bine,

Când o mai ieși din sat

Stee n loc și deee 'și sfat

Să vie, sau să nu vie

Ori carte trimite-'mi mie,

Carte-'n patru unghurele

Pe margine cu mărgelile,

Cu mărgelile de granat

Fost-am dragi și ne-am uitat

La mijloc pară de foc,

Că noi n'am avut noroc,

Vino bade când gândesc

N'astepta să te doresc.

Că bădița dorul tău

Mă face să suspin greu,

Frunză verde de bujor

Avut am un mare dor,

Dorul nu 'mi-s'a 'mplinit

Inima 'mi-s'a rănit,

Săraca inima mea

Mult e necăjită ea

Dimineața și seara

Și toată vieța mea,

Firea-'i bade cum nu ești

M'ai învățat să doresc.

Vântul și ploaia te bată

'Mi ai furat inima toată,

D zeu nu ți deee bine

Să nu ajungi zile bune

Toamna să nu poți ara

Și vara de-a secera,

Nici cu coasa să cosești

Fără să te tot gândești,

Târziu să-'ți aduci aminte

Că-'i blăstēm de oare-unde,

Și-'i blăstēm de fată mare

N'o să scapi bade o vară.

un picior de dinapoi al iepei. Dacă iapa n'are destul lapte, atunci se dă mînzul la altă iapă ca să sugă, sau 'i-se dă de beut lapte de vacă,

După 14 zile iapa cu mînzul se lasă în fiecare zi afară ca să se preumbe, mînzul însă trebuie ferit de ploaie, pentru-că pîrul 'i se uscă tare greu și din pricina asta ușor se poate rîci. După trei sau patru săptămîni iapa se poate eară înhăma, dar' trebuie să nu tragă prea greu și să nu asude.

Rugina bucatelor.

Se știe, că de câte-ori lunile de primăvară sînt ploioase, ca și luna Iunie, grăul, ca și alte bucate capătă rugina, care este o boală foarte rea, căci roada este aproape pierdută, sau foarte slabă. În această privință, dl E. Marchal, a publicat în buletinul ministerului de agricultură Belgian rezultatele unei cercetări, pe cari le-a urmărit în 1901—1902, asupra ruginii ce a atacat bucatele în Belgia, după ce a resumat mai întăiu lucrările dlui Eriksson și a lui Henning, asupra ruginii bucatelor (rugina neagră, brună, galbuc, pitică și coronată). În darea de seamă a societății de agricultură asupra roadei grăului din 1902, dl Filipe de Vilmorin, vorbește de rugina care a făcut mari daune la mai multe soiuri de bucate, susținînd că rugina nu poate ataca deopotrivă toate soiurile de grău, din contră pe cînd unele holde sînt atacate, altele din apropiere nu sînt atacate de loc.

Dl H. de Vilmori, la rîndul seu a făcut în această privință niște observațiuni destul de însemnate. El a observat de mai multe-ori, că în împrejurimile Parisului, rugina face mari daune asupra varietăților de grău, de origină din alte țeri, cu o climă mai secetoasă decît a Franciei. Astfel a fost imposibil de-a cultiva la Verrières (Seine et Oise) frumosul grău alb de Australia și încă mai puțin pe cel de America-de-nord, de unde a dedus că un soi de grău, este apărut în contra ruginii cu atît mai puțin, cu cît este de origină dintr'o climă mai uscată. Printre varietățile de grău cele mai atacate de rugină în Franca sînt:

grăul Noé și Bordo; ear' printre cele mai împotrivoare este grăul Rieti, chiar și după experiențele dela Verrières, Tresor, Bordier, Sherif, etc.

Dl Marchal în primul loc se ocupă de condițiunile meteorologice. Umezeala de primăvară este după părerea tuturor, prima condițiune care influențează la ivirea ruginii la grău, apoi alte condițiuni mai secundare, cari pot înriuri asupra ruginii de-a se întinde mai mult sau mai puțin la holdele de grău, sînt: umezeală multă, ceață, și nopțile reci, urmate de zile calde.

Pămînturile tari, umede, sînt socotite în Belgia ca priincioase ruginii.

Ingrășămintele își au partea lor slabă la ivirea ruginii. Astfel ingrășămintele azotoase (nitrate de sodă, sulfat de amoniac, bălegar proaspăt), împuținează împotrivirea granelor în contra ruginii, dar' pe cînd ingrășămintele azotoase influențează mersul ruginii, ingrășămintele fosfatice au efecte cu totul contrarii asupra acestei boale atît de rea pentru bucate. Cercetările lui Petermann nu sînt decît prea adevărate în această privință.

Rotățiunea culturilor, pe acelaș loc are de asemenea înriurire: astfel grăul sîmănat după trifoiu, bob, mazăre, va fi mai mult atacat de rugină, de oare-ce aceste plante lasă pămîntul mai bogat în azot.

Sămînturile de grău făcute toamna mai tîrziu, sînt mai atacate de rugină decît cele făcute mai de timpuriu.

Până acum nu s'a descoperit nici o doctorie bună în contra acestei boale, se poate întrebuița însă, »calaicanul« (sulfat de fer) pisat și presărat pe suprafața foilor bolnave.

Dar' cel mai bun mijloc ce se recomandă de dl Marchal, este ca agricultorii să-și aleagă cele mai bune soiuri de grău ce pot rezista la această boală; ear' pentru rugina brună a secarei, trebuie stîrpit pirul din locurile unde se cultivă sîcara, fiindcă numai cu modul acesta, se va pute împedeca mersul acestei ruginii brune, ce apare toamna la grău și sîcără.

Ca să stîrpin pirul din locurile noastre, s'au scris de atîtea-ori, că trebuie să facem arături mai adânci și grăpare mai puternică a locului arat, ca să se poată scoate tot pirul și alte buruieni la suprafața locului, spre a le usca și a le arde.

Albina. V. S. Moga.

Școalele agricole.

În »Erd. Gazda« s'a pornit o discuție interesantă asupra chestiunii școalelor agricole, care fiind de interes și pentru noi, dăm un extras al espunerilor corespondentului foii numite.

În Ungaria sînt astăzi 17 școale agricole inferioare de stat și 5 cu caracter mai mult sau mai puțin privat.

Sediul celor de stat este în: Rima-Szombat, Ada, Szt.-Imre, Geoagiu, Kecs-kemét, Lugoj, Jászberény, Hodmezóvá-sárhely, Békes-Csaba, Karczag, Komárom, Szabadka, Breznóbánya și Șimleul-Silvaniei.

Școale agricole comitatense, comunale și private sînt în: Bistrița, Feldioara, Mediaș, Sibiu și Csákrá.

Așadar' sînt în total 22 școale agricole inferioare. Organizarea, respective inactivarea acestora s'a început în 1884...

Scopul organizării acestor școale este: instruirea copiilor micilor agricultori și ai clasei muncitorilor în cunoștințele agricole. Copii aparținători altor clase ale societății se primesc chiar și pe lângă plată numai în mod excepțional, locuri gratuite pentru ei nu sînt... Absolvenții școalelor agricole — conform intenției fondatorilor — vor avea să îndeplinească în viață rolul de: mici agricultori, economi și arîndași, conducători de lucrări, supraveghitori și domestici.

Susținerea acestor școale consumă aproape un milion de cor. Pentru această sumă căpătăm în fiecare an circa 200 absolvenți și fiecare școală costă 50.000 cor.

Ce capătă absolvenții în schimbul acestei sume?

Din Săoddate.

Culese de Ion Petca, june.

Frunză verde ochese
Copilița frumușe
Dacă 'i fi mai măricea
Te oi lua să fii a mea.

Foaie verde foi de fragă
Iubește-mă mîndră dragă,
Iubește-mă te iubesc
Că de nu mă prăpădesc,
Că 'mi aș da zău pentru tine
Toată inima din mine.

Foaie verde lemn uscat
Am o mîndră în alt sat
Ori Doamne fiva păcat
Să iubesc eu dintr'alt sat
Măcar păcat de-ar fi
Pe mîndra tot oi iubii.

Foaie verde tămăiță
Am o mîndră cărcimăriță,
Eu cer o fele de vin
Ea 'mi aduce copul plin.

Frunză verde frunzuliță
Am o mîndră dascăliță
Și mă 'ntîlnesc pe uliță
Ea 'mi spune din cartea sa
Să mă duc seara la ea.

Din Bucerdea-grănoasă.

Culese de N. Pastiu, inv.

Frunză verde lemn crescut
Să fie ca mai de mult
Să ia cine ce 'i drag
N'ar mai sta frunza de fag,
Dar' acum de o vreme încoace
Mulți iau și ce nu le place
Și frunza pe fag se face.
Pîn eram mai tinerel
Eram gras și frumușel
Dacă nu iubeam defel.
Dară dacă am crescut
Tare am îmbetrînit
Că m'am dat după iubit,
Bădișor de pe Sîcaș
Vin' la, noi că-ți dau sîlaș

Și de cină îți voi da
Castraveți ca iedera,
Pe de-asupra gurița.
Gurița ca s'o săruți
Cât trăești să nu mă uiți.
D zeu să mă ferească
Și de cute și de coasă
De nevasta scurtă-groasă.
De cuțit și de custură
De nevasta rea de gură.
Mîndră mîndrulița mea
Mîndră-ai fost la malcă-ta,
Mîndră-ai fost cînd ai fost fată
Ca floarea nescuturată.
Dar' acuma, măritată
Ești ca claea negreblată,
Și ca floarea scuturată.
Frunzuță verde de fag
Am avut un bădiș drag
El ma lăsat și s'a dus
Dacă n'am știut să-și cruț,
Acuma de laș' avea
Tot pe palme laș' ținea.
Și 'i aș da guriță dulce

Ce capătă acel mic agricultor, care își așteaptă fiul la agricultură? Ce capătă proprietarul mare și mijlociu, care speră că aceste școli se le dea oficiali inferiori, arăndași, pivnițeri, conducători de lucrări, supraveghitori și muncitori de model?

Răspunsul la aceste întrebări nu e liniștitor. Corespondentul lui »Erd. G.« a văzut multe astfel de școli și a ascultat până la fine câteva esamene. A văzut, că cei mai mulți fii părăsesc portul părinților... A auzit răspunsuri fără înțeles dela tineri cu cămașă scrobită și știe asaltul neobosit ce de ani îl fac acei absolvenți asupra locurilor de oficiali economici. Sunt dintre ei 2—3%, care în urma deșteptăciunii firești și a diligenței de fer se ridică și pe aceștia omul nu-i poate excepționa.

Dar' cei mai mulți, cele 98—98%?

Pe baza observărilor ce autorul le-a făcut, s'a convins, că absolvenții școlilor agricole se repartizează în viață cam în modul următor, și anume în procente:

1. 7 devin agricultori pe mica lor proprietate;
2. 25 ajung pe o carieră mai corespunzătoare: în locuri de oficiali inferiori agricoli;
3. 3 se ridică dintre soții lor, ajung oficiali economici;
4. 45 pășesc pe alte cariere (la postă, calea ferată, gendarmi, la întreprinderile industriale, în servicii orășenești, etc.), sau trec de ici colo neîmpăcați cu soarta;
5. 20 se usucă sau ajung în împrejurări necunoscute...

Cei de sub 1, 2 și 3, în total 35%, formează sămânța ce a căzut în pământ bun. Cei de sub 4 și 5, adică 65%, iusă aparțin la rubrica pierdere. Și aceasta trebuie să ne pună pe griji...

Constată apoi, că cauza rului nu o vede nici în sistem, nici în planul de învățământ, nici în alte motive sau împrejurări, ci ține că întregă instituțiunea e greșită și nu o consideră în general a fi ducătoare la scop... pentru că, dacă rezultatul e slab, de sigur nici munca nu e bună.

Dela mine nu s'ar duce
Mândruța cari te iubește
De nime nu se ferește
Nici de mamă nici de tată,
Nici de mine nici odată.
Mândruța care-i mândruță
Să fie cât de micuță
Tot sare peste porțiță
Și vine de-ți dă guriță,
Rupe gardul dela șură
Și tot vine de-ți dă gură.
Dar' care-i o blăstemată
Vine numai câte-odată.

Felurime.

Află vechiu.

Sa descoperit, la muzeul municipal din Brunswik, un afiș de teatru din 1742. În josul afișului stătea tipărit:

»Pentru comoditatea privitorilor se polucește, ca persoanele din locul întâiu să se culce pe jos, cele din locul al doilea să se puie în genunchi, cele din locul al treilea să stea pe scaun, ear' cele din rangul al patrulea să stea în picioare. Astfel toți vor putea vedea.

Numărul oamenilor.

O interesantă statistică a locuitorilor de pe pământ a fost publicată de Zeller, directorul comitetului de statistică din Württemberg, în »Jurnalul general al misionarilor« despre care am făcut amintire de alte ori. Eată datele mai amănunțite din aceasta statistică:

După această statistică numărul locuitorilor pământului ar fi de 1,544.580.000 de suflete; dintre acestia creștini: 534,940.000, Evrei 10,860.000 Mohamedani, 175,290.000, păgâni 823,420.000.

Printre păgâni, cari și azi sunt mai mulți ca creștinii, cei mai mulți sunt credincioși ai lui Confucius, vre-o 300.000.000

La fiecare mie de oameni din lume vin 346 creștini, 7 Evrei, 114 Mahomedau, și 533 păgâni.

E interesant de a asemăna aceste date numerice cu datele timpului trecut, înainte cu 100 ani. Să află un calcul făcut de geograful francez Mal-Brun, după care atunci se numărau 220,000.000 de creștini și 5,000.000 Evrei, pe când populația pământului întreg număra până la 545,000,000. Dară cifra din urmă pare a fi prea puțin vrednică de creșterea spre a se face dintrînsa oare-cari deduceri temeinice. Cu siguranță se poate spune, că numărul creștinilor crește cu mult mai repede decât al altor religii.

Asia ne înfățișează amestecul cel mai împetrișat de religii. Aici mai mult de a treia parte a populației se ține de legea lui Confucius, a patra parte de a lui Brahma, câte o șeptime Mohamedani și budiști ear' celelalte religii la un loc fac abia a 10 a parte a populației asiatice.

În Africa aproape trei sferturi de locuitori se țin de politeism (crezători în mai mulți Dumnezei); în rînd cu aceasta numai legea lui Mohamed (turcească) dispune de un însemnat număr de credincioși, așa că din o mie de Africani, se țin de dînsul aproape 230 de oameni, și după datele unor exploratori ai Africii, Islamul și acum are o mare putere de răspândire.

Asia și Africa sînt locurile cele mai timpurii ale culturii omenești; în primele veacuri creștinismul a ocupat iute în aceste părți ale lumii o pozițiune solidă, dar' în urmă el a fost aproape cu totul nimicit, și numai de vre-o 100 sau 150 de ani în urmă, crucea lui Christos a început să străbată earăși, cu încetul și cu greutate în aceste întinse părți ale lumii.

În timpul de față Europa, America și Australia cu Polinesia sînt părțile, unde majoritatea populației aparține creștinismului.

Din aceste date statistice se vede earăși că e de neînsemnată partea de populațiune a neamului omenesc, care s'a înclinat la picioarele sfinței cruci și s'a luminat cu lumina adevărului lui Christos, și că omenirea șade încă în umbră și în întunerecul morții. Multă muncă mai așteaptă pe predicatorii creștini, până când lumina învățaturii evangheliei va străbate în aceste întinse părți ale întunecului celui mai din afară. Z

Indurați-Vă spre săracii noștri.

»Mila dată săracilor te curată de păcate, îți câștigă îndurare și viață vecinică«.

Inscripția pe icoana Maicei Domnului, ce atîrnă de-asupra lădiței cu crucerii săracilor, în localul »Reuniunii sodalilor rom. din Sibiu«.

În conformitate cu hotărîrea luată de subsemnatul »Despărțământ femeiesc întregitor al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, alcătuit din femeile noastre, ce stau aproape de clasa meseriașilor noștri și cu scop de a ajuta Reuniunea în afacerile ei, închinată binelui obștesc, apelăm la inimile generoase și le rugăm să binevoiască a dărui bani, ves-

mente și alimente, ce se se împartă în ajunul Nașterii Domnului între săracii noștri (în-vetăcei, școlari, bărbați și femei, scăpătați).

Ne găsim în preajma zilelor, în cari săracul ca și bogatul, caută să-și încălzească sufletul și corpul.

Cei pe cari Dumnezeu, povățuitorul a toate, V a binecuvîntat din belșugul său, dați puțin și celor lipsiți ca cel puțin în zilele de bucurie ale nașterii Mântuitorului nostru, să preamărească pe Creatorul și făpturile sale.

Impărțirea darurilor se va face cu mare solemnitate sub binevoitorul protectorat al patroneselor despărțământului nostru, stimabilele doamne Minerva Dr. Brote, Ana Dr. Moga și Elisaveta Bugarsky.

Darurile benevole se se trimită la adresa »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«.

Lacrămile vîrsate de săracii noștri servească drept cea mai înaltă răsplătă pentru toți aceia, cari posibilă ne fac împlinirea acestei datorințe bine plătute și oamenilor și lui Dumnezeu.

Din ședința »Despărțământului femeiesc întregitor al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, ținută la 4 Noe vrie n. 1903.

Elisabeta Poponea, Ioan Apolzan,
presidentă. notar.

Presidentul Reuniunii sodalilor:

Vic. Tordășianu,
bărbat de încredere.

Știri economice, comer., jurid., industr.

Lucrările de iarnă ale poporului. La ministerul de agricultură ung. s'a prezentat un raport interesant asupra comunelor, în cari se cultivă unii rami ai industriei de casă. Din acest raport rezultă, că în 38 de comitate se fac împletituri de nuiele, în 20 de comitate împletituri de papură și pipirig, în 22 comitate împletituri de paie și în 25 comitate se fac măști. Numai pentru corfe se importează din străinătate peste un milion de coroane. Numărul celor-ce se îndeletnicesc cu industria de casă trece peste 50,000.

Emigrările din Maramureș. După raportul vicespanului din comitatul Maramureș au emigrat în decursul lunii Octomvrie din acest comitat 141 de oameni, anume 54 în America, 75 în România, ceialalți în alte țări. Mai mulți au emigrat din cercul Vișeuului și mai cu seamă Români.

Tîrgurile în Septemvrie. În luna Septemvrie s'au ținut în Ungaria în total 509 tîrguri de țeară. La aceste s'au minat 5.3368 de vite cornute, 11435 oi și 77.350 de porci. Din aceste s'au vîndut 212.350 de vite și 63.549 de oi.

Cai din Ungaria. Grecia a cumpărat din Ungaria 4000 de cai pentru armată. Caii vor fi transportați prin Fiume.

Școli pentru inspectori de drumuri se deschid pe lângă deregătorile de stat pentru zidiri, în Cluj, Brașov, Lngoj Orade, Sighetul Marmației, Cașovia, Szombathely, Ballasa-Gyarmat și Pécs. Cursul ține câte 4. luni în doi ani după olaltă. Să primesc la cursuri inspectorii de drum, cari sînt deja aplicați, apoi și alții, cari au 4. clase gimnasiale și vîrstă de 20—30. ani.

Nouă fabrică în Secuime. În comuna Barth, comitatul Treiscaune s'a întemeiat o fabrică de cuie de potcoave. Fabrica s'a făcut cu ajutorul guvernului. — Tot pentru Săcui și ear pentru Săcui.

Esposiție de vite. Comitatul Cojocnei a aranjat în 22 Noemvrie a. c. în Cojocna esposiție de vaci și vițele, s'o'u ardelean. Esponenții — după-cum ni-se scrie — au fost afară de un Ungur, toți Români, ale căror vite s'au și premiat. S'au împărțit ca premii în total 140 cor. Esposiția a avut o bună reușită.

Plata pentru vitele bolnave. S'a întemplat și se întemplă în mai multe părți, că venind veterinarul (doctorul de vite) și vizitând vitele bolnave, fără să fi fost chemat de oameni, totuși cheltuielile ieșirii lui se iau de pe oamenii cu vitele bolnave.

Aceasta nu e la loc și facem luători aminte pe iubiții noștri cetitori la următoarele:

Judecătoria administrativă cea mai înaltă din B. pesta a hotărât, că dacă veterinarul vizitează porcii bolnavi ai cuiva, din interes public, adecă pentru a împedea lățirea boalei, fără a fi chemat anume de omul cu porcii bolnavi, pe temeiul articolului de lege XVII. 1900 capitalul 6 omul nu e dator și nu poate fi obligat la plățirea cheltuielilor pentru vizitarea ce a făcut-o veterinarul. Aceasta privește nu numai porcii, ci toate vitele bolnave. Dacă re-o primărie sau notar ar pretinde în asemenea casuri spese dela țeranii noștri, îi rugăm a se provoca și a-și apăra dreptul cu hotărârea de mai sus.

SFAT.

Pentru usurarea nădușel Astmaticii sufer mult de nădușeală, mai ales noaptea. Se poate ușura înmuind o hârtie sugătoare într'o soluțiune tare de apă de salpetru. Se lasă se usuce hârtia, apoi se arde seara în odaia de culcare a bolnavului.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Splendida reușită, atât morală, cât și materială, a producțiunilor noastre de binefacere (teatru și concert), arangiate în zilele din 15 și 17 Octomvrie n. c., ne impune împlinirea plăcutei datorințe de a exprima și pe această cale cele mai sincere mulțumite: d-șoarelor Olivia Bardosy și Anița Oniț, pentru binevoitoarea și valoroasa cooperare la concert; dirigentului corului nostru, dlui Candid Popa, pentru ținerea probelor estra-ordinare; dlui Pavel Cotoș și Ioan Silaghi, pentru îndeplinirea rolurilor, grele, primul de regisor, al doilea de sufler; harnicilor diletanți: d-nei Elena Roșca, d-șoarelor Elena Baci, Elena Grindean, Eugenia Roman, Paraschiva Stoica, Elena Ucnic și Beti Veza; dlor Demetriu Axente, Panfilie Crișan, Moisă Fărcaș, Valeriu Grindean, Ioan Imberuș, Nicolae Neagoe, Ioan Părău, Nic. Stoica și G. Trifan, pentru ostenele lor; următorilor marinimoși suprasolvenți: N. N. 10 cor., Dr. Aureliu Novac, adv. (Biserica-albă), 9 cor., Dr. N. Vercerdea, dir. fil. »Albina« (Brașov) 8 cor., Dr. L. de Leményi, ad. 7 cor. Mihail Cirlea, not. public (Abrud), Leontin Simonescu, secretar metropolitan, fiecare câte 4 cor.; Dr. Nestor Oprean, adv. (Sân-Nicolaul mare), Aurel Trif, colaborator la »Tel. Rom.«, fiecare câte 3

cor.; Dr. Ilie Iancu, medic (Cisnădie), Elena Petrașcu, directoarea internatului de fete, Simeon Damian, adv. (Brașov), Eugenia Iovescu, profesoară, I. Kabdebó, comerciant, fiecare câte 2 cor.; Vasile Mangra, vicariu episcopesc (Oredea-mare), colonel Șandru, Onoriu Sasu, cl. abs. (Blăjel), Vas. Stan, Nic. Vătășan, Timoteiu Popoviciu, Dr. Petru Șpan, profesori seminariați, Dr. Ioan Borgia, profesor, Victor Onițiu, directorul »Concordiei«, Virgil Onițiu, director gimn. (Brașov), Pavel Cotoșiu, Ieronim Preda, funcț. consist., Șarlotte Friedsam, Coriolan Stoica, compt. (Seliște), Ioan Munteanu, compt. (Hațeg), Dr. Tiberiu Bredicianu, secret. »Albinei«, Dr. Caius Bredicean, (Lugoj), Dr. Gavriil Cosma, adv. (Beiuș), fiecare câte 1 cor.; D. Popovici, inv. (Sadu), 40 bani, d-șoarei Maria Gabor, pentru vânzarea biletelor teatrului; »Reuniunii meseriașilor și neguțetorilor din Poiana« pentru ofertul de 4 cor.; tuturor contribuenților în pălăria »D-zeu vede«, cu care subsemnatul president a încassat în favorul fondului văduvelor și orfanilor meseriașilor români, cor. 38.04.

Din venitul curat cu cor. 601.32, am adaus cor. 173.28, fondului »Darurilor de Crăciun«, cor. 100, fondului »Masa învățăceilor«, cor. 100 fondului de 20 bani pentru cumpărarea casei, cor. 20 fondului »Dr. D. P. Barcianu pentru ajutorarea sodalilor lipsiți de lucru«, cor. 38.04 fondului »văduvelor și orfanilor«, ear' restul s'a adaus la fondul disponibil.

Sibiu, 1 Noemvrie 1903.

Comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«.

Vic. Tordăstianu,
president.

I. Apolzan,
notar.

CRONICĂ.

Edificarea unei noue biserici. Foaia din Orăștie »Libertatea« ne aduce îmbucurătoare știri, că credincioșii gr.-or. de acolo au hotărât să adune bani pentru edificarea unei noue biserici. Fiind numărul Românilor gr. or. din Orăștie de peste 2500 suflete și biserica cea de acum ne mai putându-i cuprinde, fruntașii bisericii au deschis o așa numită »Carte de aur«, în care se vor însemna toți aceia, cari vor dărui sume mai mari pentru clădirea noii biserici. Ear' cei-ce vor subscrie cel puțin 100 cor plățite în un an sau mai mulți, vor fi scriși în noua biserică, pe o tablă mare de marmură cu litere de aur, ca fondatori ai bisericii, și tabla va fi fixată în un părete, ca vecinică pomenire a lor. Dumnezeu să ajute Românilor din Orăștie!

Regele și Regina României în Febr. a. c. vor merge în Abbazia pentru a petrece acolo o parte a iernii. Cum vestește »Agenția Națională«, MM. Lor vor ave întâlnire la Abbazia cu M. Sa împăratul și rege al nostru Francisc Iosif I, cu regele Oscar al Suediei și Norvegiei, și cu regele George al Greciei.

Sărbătorirea lui Sarafov. Am amintit, că Sarafov, cel mai aprig luptător împotriva Turcilor în Macedonia, a sosit în Sofia. După-cum se scrie, Sarafov e mult sărbătorit în Sofia, ca un erou al libertății. Sarafov e cetățean al Bulgariei și astfel probabil nu i-se va întempla nimic. Din Constantinopol se scrie, că Sultanul e foarte necăjit pentru-că Sarafov n'a fost prins în Macedonia. Din cauza aceasta el a dojenit aspru pe comandanții trupelor turcești din Macedonia.

Contele și fata de pantofar. În Viena a produs mare uimire, că contele Gyulay, un conte foarte bogat s'a logodit cu fata unui pantofar, cu numele Elisabeta Colaria.

Atacat de lupi. Țăranul Axente Polcovințu din satul Moreni (România), pe cînd se ducea călare spre primăria comunei Costuleni, a fost atacat de doi lupi. Curajosul sătean a scăpat din ghiorale fiarelor cu ajutorul calului său bun de picioare.

Căzut din vârful turnului. Se raportează din Venetia, că Ludovic Golia, căpitanul gardei orașenești din Rovigo s'a suit pe turnul bisericii din piața Castello (înalt de 197 urme), ca să iee din vârful turnului o cruce mare de fier, care amenința să cadă. I a succes să iee crucea, și legându-o de o funie s'o sloboadă în jos; când a dat însă să se scoboare și el, pe partea inferioară a turnului, a greșit pășirea spre fereastra turnului și cu un strigăt desperat a căzut jos, dela înălțime de aproape 197 urme, sfărîmându-i se capul încât nu se mai cunoștea ce e. Infiorătoare nenorocire s'a întemplat în prezența unei mari mulțimi de public, care privia îngrijorat la mișcările căpitanului în cursul delăturării crucii, ear' în clipa nenorocirii înmărmurise de groază, așa că timp îndelungat nu și-a putut veni în fire, ca să ridice cadavru nenorocitului și să-l ducă de acolo.

Monument lui Garibaldi. În Buenos Ayres (America sudică) i-se va ridica lui Garibaldi o statuie, drept aducere aminte, că eroul Garibaldi, înainte de-a încinge spada pentru eliberarea Italiei, a luptat pentru libertatea statelor din America de meazăzi. De aici a adus Garibaldi portul de cămăși roșii, cari apoi a devenit portul tuturor garibaldiștilor.

Iubirea de mamă. O Româncă din Țeara-Hațegului Nesia Buldea a fost osândită la temniță și închisă în Hațeg. Zilele aceste Nesia a fugit din temniță și nu s'a oprit până acasă. Pricina a fost, că ea avea acasă un copilăș de trei ani și dorul de el a făcut-o să fugă. Gendarmii au prins-o și au dus o de nou în temniță.

Pește otrăvit. Niște pescari chinezi au prins săptămânile trecute în riul Peiho din China un pește uriaș, de 36 urme de lung. Pescarii l'au tăiat în bucăți și l'au vîndut la țeranii de pe malurile riului. Dar' ce se vezi? Țeranii cari au mîncat din pește, au murit, parte zac greu bolnavi. Au murit la 300 inși. Să crede, că peștele a fost otrăvit.

O întemplare înflorătoare. Vineri în săptămîna trecută, adecă în 20 Noemvrie st. n. peste 40 locuitori din Comăna superioară au fost scoși spre a curăți planul de pădurit vechiu în locul numit Părău lui Mânzala, fiind cu ei și pădurarul comunal anume Veres Tomás, ungar de neam și de loc din comuna Crișbav (comit Brașov). După-ce s'a început lucrul pe la orele 3 după prînz, umblînd pădurarul sus numit incoace și încolo, cu pușca încărcată printre oameni de odată s'a auzit o detunătură; locuitorul de aici anume: Nicolae Bucur Frîncu, îndată au căzut la pămînt și imediat a murit, lăsînd după sine 7 copii toți minoreni și și o datorie de peste 600 coroane. Astfel de fapte fac pădurarii, cari nu știu că ce este pușca; fapta n'a făcut-o cu voia, dar' respectivul pădurar s'a tot jucat cu degetele pe cocoșul puștii, ținînd pușca cu cureaua pe umere ear' pușca în jos orizontal pe lângă el și așa s'a slobozit.

Eară un domn defraudator. Directorul de secție în ministerul de interne din Budapesta cu numele Coloman Kádár a furat din banii țării peste 100.000 coroane. Domnul director de mai multă vreme își deprindea meseria, furînd din banii, ce i-s'au încredințat spre administrare ca să poată juca cărți, loterie, să trăiască pe domnie din banii altora. În urmă vîzînd că se fie aflat și după-ce suma a ajuns la preste o sută de mii coroane s'a înștiințat de bună voie și astfel în zilele trecute a fost arestat. Fiindcă-i domn, credem că va scăpa ca și alții cu o pedeapsă mai ușoară. Țeara numai să plătească, că domnii știu așeza banii.

**Bilete de o nunie și de vi-
sita.** La tipografia noastră au sosit
cele mai moderne și mai elegante
bilete pentru anunțuri de cununie
și bilete de vizită. Comandele se
fac prompt și cu prețurile cele mai
moderate.

*

Cu rambursă. Mai mulți din iubii
noștri cetitori cer să le trimitem »Călin-
darul Poporului« pe 1904 cu rambursă, adică să
plătească la postă când sosește. Vestim pe
toți, că trimiterea în chipul acesta a Călin-
darului costă prea mult și e cu mult mai bine
a trimite prețul Călindarului (46 bani) cu
mandat postal ori în timbre postale puse în
o scrisoare cu 10 bani, ear' aceia, cari își
renouesc abonamentul pe anul viitor pot să
trimită prețul Călindarului de odată cu abo-
namentul.

*

»Cartea de Aur«. La librăria noastră
se află de vânzare »Cartea de Aur« de dl
T. V. Păcățianu, vol. II. cu prețul de 10 cor.
și porto 20 bani.

*

La nrul de azi al »Foi Poporului«
sunt alăturate ca supliment două foi cu anun-
țuri și inserate.

*

»Dar de Crăciun«. Înștiințăm pe iu-
biții noștri cetitori, că broșura »Dar de Cră-
ciun«, care se va da în cinste de odată cu
numărul de Crăciun al »Foi Poporului« tu-
tutor abonaților, s'a pus deja sub tipar. Ea
cuprinde bucăți de cetit foarte frumoase și
pline de învătăuri, poezii, anecdote, glume etc.

Totodată facem cunoscut, că dela Anul-
Nou încolo »Foaia Poporului« va ieși impo-
dibită în fiecare număr cu ilustrațiuni, pe
lângă alte îmbunătățiri, prin cari vom, ca
foaia să fie tot mai folositoare pentru țeranii,
meseriașii și comercianții noștri.

Carte engleză. Vestim iubiiților noștri
cetitori, că cartea româno-engleză, alcătuită de
dl Victor Lazar, atât de lipsă pentru cei ce
merg la America, s'a pus de nou sub tipar
la tipografia noastră și va apăre în curând.
Prețul e 1 cor. și porto 10 bani, cari se pot
trimite și înainte.

Despărțământul Tășnad-Sărânad apar-
ținător »Reuniunii învățătorilor gr. cat. români
sălăgeni«, și a ținut adunarea ordinară de
toamnă în comuna Orbou la 2 Noemvrie n.
1903. La adunare au participat mai toți
domnii învățători din acel tract, ear' doi cari
au absentat dela adunare și au scusat absentă
cu atestat oficios. Domnul învățător local
George Onea a ținut două tractate practice
din scriptologie litera »m« cu desp. I ear'
din istoria universală »Marcu Ulpiu Traian și
Decebal« cu desp. III. Domnul învățător din
Tășnad Vasile Cutean, a disertat despre »Da-
torințele învățătorului acasă, în școală și în
societate«. În adunare au venit la desbatere
numai lucruri ce se referesc la școală și per-
soana învățătorului. Raportor.

Statul austriac pentru Bucovina. În
budgetul statului pentru anul 1904 între altele
se află pentru Bucovina următoarele pozițiuni:
Pentru regularea riului Suceava la Ițcani
40.000 cor; pentru clădirea edificiului gim-
nasiului II din Cernăuț rata a doua de 100.000
cor; clădirea unui edificiu în Siret 9,950 cor;
clădirea unui edificiu în Sadagura 114.000
cor; pentru universitatea din Cernăuț 392.000
cor; desdăunare pentru îndreptățiii la propi-
națiuni (magazin) în Galiția și Bucovina
2,200.000 cor; pentru clădirea palatului de
justiție din Cernăuț a treia rată de 50.000 cor.

Din Bucești la Viena. Marcu Cră-
ciun din Bucești, (comit Hunedoarei) a mers
pe jos, cu straița în spate și toiagul în mână
din Bucești la Viena. S'a dus să se plângă
la împăratul, că făcându-se un drum nou,
i-au luat un pământ și domnia nu vreau să-
l plătească. Cu împăratul n'a dat față Crăciun,
dar' a lăsat la cancelarie o instanță și acum
așteaptă acasă dreptatea.

Din cercurile meseriașilor. Marți fiind
ziua onomastică a presidentului »Reuniunii so-
dalilor români din Sibiiu«, dl Victor Tordășianu,
membrii reuniunii, întruniți în număr mare în
restaurantul Bărbu, i-au predat un frumos
album. La întrunire s'au ținut mai multe
toaste. Vom reveni.

Școalele bulgare din Macedonia Foaia
franceză »Le Temps« primește dela un Bulgar
din Constatinopol, următoarele amănunte asupra
școalelor bulgare din Macedonia: Înainte de
răscoală erau 323 de școli bulgare. Azi sunt
în ființă numai 6. Exarhul a reclamat deschi-
derea celorlalte. Poarta a admis, ba chiar a
dat voie să se deschidă încă 17 școli noue,
dar' cu condiție ca învățătorii se vor purta
bine și să dea câte doi frunțași ca chizeși
din comuna, în care vor avea a funcționa.
Acești chizeși vor trebui să fie găsiți vrednici
de credință și de autoritățile turcești.

Câți Sârbi au ucis Bulgarii. O foaie
din Viena cu numele »Politische Corespon-
denz« publică o depeșă din isvor sârbesc, în
care se zice că, din anul 1897 până azi, au
fost asasinați de către oamenii comitetelor
bulgare-macedonene, 57 de învățători și preoți
sârbi din Turcia. La Üsküb și Bitolia au
fost omorâți alți Sârbi zilele trecute. La Ipek
Albanezii au omorit fără motiv pe preoții Pa-
pacosta și Stekici. În satul Iablanita oamenii
comitetului au omorit pe doi învățători Sârbi
Nowovici și M'hailovici.

Teatru. Cu 1 Dec. a. c. se începe se-
siunea de iarnă a teatrului nemțesc în Sibiiu.
După-cum sântem informați directorul tea-
trului, dl Leo Bauer are pentru acest sezon,
o trupă compusă din cele mai bune puteri.

Sinoade Acum se țin în protopopia-
tele archidiecesei noastre gr-cat. a Blajului
sinoadele protopopești, în cari se desbat și
se pun la cale lucruri de interes pentru bise-
rică și credincioși.

Comandantul de corp al Ardealului,
baronul Emil Probst din Sibiiu este numit de
comandant al corpului de armată Timișorean.
Schwitzer, comandantul din Timișoara e nu-
mit comandant militar al Bosniei și în locul
lui merge Probst.

Gimnas în Turda. Săptămâna acea-
sta a mers la Bpesta o deputație din Turda
și comitatul Turda Arieș, ca să ceară ajutor
dela guvern pentru întemeierea unui gimnas
și a unei școle de agronomie în Turda. De-
putația a fost primită bine de ministri și
Tisza a zis, că e de lipsă să se întărească
Turda, »din punct de vedere al dezvoltării ma-
ghiarismului«.

Așa? Eată cum își îndeplinește Tisza
făgăduielile față de noi. În comitatul Turda-
Arieș majoritatea locuitorilor sânt Români
și totuși numai Maghiarii să se întărească!

**Inspectorul mătăsaritului — mem-
bru în casa magnaților.** Bezeredy Pál
inspectorul mătăsaritului după o muncă grea
de 23 ani este numit din partea M. Sale
membru în casa magnaților. D-nul inspector
a luat asupra sa aceasta sarcină la 1880,
atunci, când ministerul de agricultură voia să
ștergă ajutorul votat de dietă pentru mătă-
sarit pe motiv, că în Ungaria nu este te-
ren prielnic pentru cultivarea viermilor de
mătăsa. Și într'adevăr atunci numai vr'o
sută de familii se ocupau cu mătăsaritul și
de abia câștigau 2—3 mii de florini, ear' astăzi
aproape una-sută-de-mii de familii se ocupă
cu viermii de mătăsa și scot un venit aproape
de 6 milioane. Intre Români încă s'a lătit
în acest timp cultivarea viermilor de mătăsa
și d-nul inspector pe anul viitor ridică o fa-
brică de mătăsa în Lugoj.

Carte aprobată. Ministrul de culte
și instrucție publică prin rezoluția sa din 29.
Octomvrie a. c. Nr. 4140, a aprobat pentru
ambele cursuri ale școalei populare opul:
»Carte de învățătură« de Iuliu Vuia, manual,
care conține 8. studii pentru școala poporală.
Atragem atenția învățătorilor asupra ei.

O princesă fugită. Diu Berlin se ve-
stește, că princesă Alix, nevasta prințului
Schönburg Waldenburg a fugit d-la bărbatul
său cu un cociș, în care s'a îndrăgostit. Princesă
e de 28 de ani, e măritată de 4 ani și are
un băiat.

După o altă știre princesă a început
proces de despărțire împotriva bărbatului său
și până se va sfârși procesul, princesă s'a dus
să șează la o prietină a ei.

Sinodul sârbesc. Sinodul bisericii gr. or.
sârbești s'a întrunit Joi, în 26 l. c. pentru a
alege un episcop în scaunul vocant al epis-
copiei din Timișoara. Comisar regesc este
contele Khuen Hédervary, fostul ministru pre-
sident.

Din România.

Documente vechi.

»Academia Română« din București
a primit un frumos dar din partea
domnului Scarlat I. Ghica. D-sa a dăruit
academiei un număr de 26 documente,
datând dela 1543—1849, precum și
24 scrisori adresate de poetul V. Alec-
sandri lui Pantazi Ghica între anii
1860—1870.

Restaurare de biserici.

Foile din România scriu, că sub
îngrijirea administrației casei bisericilor
din România s'au restaurat trei mo-
numente vestite ale lui Stefan Vodă
cel Mare. Bisericile din Hârlău și Popăuț
din județul Botoșani și biserica sf. Nicolae
din Dorohoiu au fost restaurate deplin
pe din afară, rămânând ca înlăuntru
să se restaureze la anul.

Dela Ligă.

Comitetul central esecutiv al Ligei
Culturale a adresat secțiunilor în timpui
din urmă, o călduroasă circulară, prin
care le învita stăruitor, ca în fața si-
tuațiunii în care se află românismul,
prin atacurile dușmanilor să-și strângă
din nou rîndurile, organizându-se serios,
după-cum o cer nevoile împrejurărilor
și interesele mari ale neamului.

O delegațiune a Comitetului Cen-
tral, în frunte cu d. Grădișteanu, pre-
ședintele său, se va pune în legătură
mai strînsă cu secțiunile, vizitându-le
în acest scop în zilele acestea.

Sămănăturile.

După cele din urmă știri, sēm-
năturile de toamnă se prezintă foarte
bune, în urma ploilor ce au căzut.

Grăul sēmănat, în mare parte a
răsărit și e foarte frumos.

În Moldova se fac în present ară-
turile pentru primăvară.

Producțiunea cucuruzului în aceea
parte a țerei a fost foarte bună. Au
obținut 23—25 hectolitri la hectar.

Încăntarea țeranilor.

Dela 1899 și până astăzi, țeranii
asociați au cumpărat de-avalma moșii
în întindere de 15483 hectare, în va-
loare de 5.080.041 lei.

Cele mai mari moșii s'au cumpărat
în județele Buzău, (4859 h., 741 loc).
R-Sărat, (1693 h., 308 loc.), Prahova
(1145 h., 214 loc.), Teleorman (1091
h. 83 loc.), Roman (1029 h., 335 loc),
Dolj (1020 h., 174 loc).

În județul Gorj 5 locuitori au cum-
părat în tovarășie 30 hectare, în valoare
de 7500 lei, pentru cari plătesc o anui-
tate de 443 lei.

Congresul „Corda Frates“. Se comunică din Siena (Italia) că s'a hotărât ca congresul internațional al studenților și cel național al însușirii „Corda Frates“ să va ținea la 14 April st. n. 1903. S'au alcătuit comitetele român, francez și spaniol.

Prețul bucatelor.

În Brașov. Grâul hectolitră cu 12 cor 60 bani până la 13 cor. 30 bani. Săcară 8—850. Orz 7.10—7.20 Ovės 4.80—5.25. Cucuruz hecto cu 9 cor. 10 bani. Fasole 12 cor.

În Sibiu. Grâul hectolitră (74—78 kilo) 12 cor. până la 12.80. Săcară (66—70 kilo) 7.60—8.70 Orzul 6.80—8. cor. Ovės (44—50 kilo) 4—4.30 cor. Cucuruz (72—76. kilo) 8.40—10 cor. Cartofi (68—70 kilo) 3.20—3.60.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

I. P. în Alba-Iulia. Publicând în nrul trecut și cel de azi un raport. credem că e de prisos a mai reproduce altul. Altcum mulțumite.

Proprietar, editor și redactor responsabil:

Silvestru Moldovan.

Tiparul »Tipografia« Iosif Marschall.

5 Acțiuni

de-ale »Albinei« se află de vânzare.

Doritorii se se adreseze la domnul **Mihailu Sinnu**, Sibiu, strada Bruckenthal nr. 27. 172 1—1

Anunț.

La „Cassa de păstrare în Mercuria“, societate pe acții, etalonul de interese la depuneri dela 1 Ianuarie 1904 începând e 5% și societatea solveste contribuțiunea de interese.

Depuneri mai mari de Cor. 2000 cu anunț special contractat de un an precum și depunerile corporațiilor (fără privire la sumă și anunț) societatea le fructifică cu 5½% interese.

Mercuria, 23 Noembrie 1903.

170 1—1

Direcțiunea.

In atențiunea P. T. public din Sibiu și jur!

Subscrisul îmi iau libertatea a face atent P. T. public asupra infintăter mele **negustorii de oroloage (ciasornicarie),** aflătoare aici

Strada Urezului nr. 7.

Aici se află toate soiurile de orologe de buzunar pentru domni și dame în aur și argint, orologe de părete, cu pendule, deșteptătoare, cu garanță de un an. Tot asemenea iau tot felul de reparaturi aparținătoare acestei branșe, cu prețuri solide. Așteptând bunăvoința p. t. public semnez

Cu deosebită stimă

183 4—4

George Burzian, orologer.

Schimbare de local.

Avem onoare prin aceasta a face cunoscut onor. p. t. public, că cu 15 Nov. c. am mutat localul

Intreprinderii noastre de pompe funebre

din strada Pempflinger Nr. 10 în casa noastră proprie

Strada Faurilor Nr. 11.

Localul din Piața-mică Nr. 4, rămâne și mai departe acolo.

Recomandându-ne și pe viitor onor. public, semnăm

cu toată stima

Kalman Paly & fiu Anton.
Sibiu.

165 2—3

Piața-mică: Telefon Nr. 106. — Strada Faurilor: Telefon Nr. 107.

Deschidere de prăvălie.

Avem onoare a face cunoscut P. T. public, că în piața de aici noi cu 14 Septemvrie a. c. vom deschide o prăvălie

de confecțiuni pentru dame și domni de rangul prim;

noi îngrijim aprovizionarea prăvăliei noastre personal în Viena și Berlin și aducem lucrurile cele mai frumoase și mai noue ne vom da silință a face astfel de prețuri, ca să putem susținea ori-ce concurență.

Pentru numeroase vizite se roagă

Cu stimă

LUDVIG FERENCZ & COMP.

98 8—10

— **Strada Cisnădiei nr. 2.** —

Hotel „Împăratul Romanilor“ local în colț, mai nainte Krassowsky.

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu

107 3—

—* întemeiată la anul 1868 *—

în Sibiu, strada Cisnădiei nrul 5 (edificiile proprii),

asigurează în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune, edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termin fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: **95,727.010 coroane.** Capitale asigurate asupra vieții: **10.102.362 coroane**

Dela întemeiere institutul a solvit: pentru despăgubiri de incendii 3,249.332 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,920.063 c.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Cluj, Făgăraș și Timișoara, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

K. C. POPOFF
 a legjobb **TEA** a világon.
 147 3-10

Eftin de minune și real
Garanță:
pe 8 zile de probă.

Colecție vrednică de laudat
 12 obiecte exact conform ilustrației
numai ou fl. 2.95.

1 orologiu de buzunar de nickel rem. cu umblet regulat și cu garanță pe 3 ani, 1 lanț pancerat din goldin veritabil sau nickel, 1 adaus (joujou), 3 inele pentru degete cu pietri colorate, 2 ace de cravată, 2 inele pentru urechi, 1 broș, toate obiectele în esecția cea mai frumoasă din aur duble americane și o cutie pentru orologiu.

Mai departe oferim:

Nr. 3024 1 orologiu goldin de serviciu fl. 2.90.
 Nr. 3074, 1 orologiu deșteptător cu umblet bun fl. 1.30.
 Nr. 3006, 1 lanț pancerat din argint veritabil fl. 1.20
 1 broș din argint veritabil aurit sau oxidat, un joujou sau ac de cravată cu chipul papei în photo-email fl. 1.74.

Espediția după primirea banilor sau cu rambursă. E permisă schimbarea sau banii se retrimit.

Kappellner & Holzer
 Furnisor al oficialilor de stat c. și r.
 Cracovia, strada Dietel 68/X. (Austria).
 Preț-enraturii ilustrate gratis și franco, 158 3-5
 Agenți se caută.

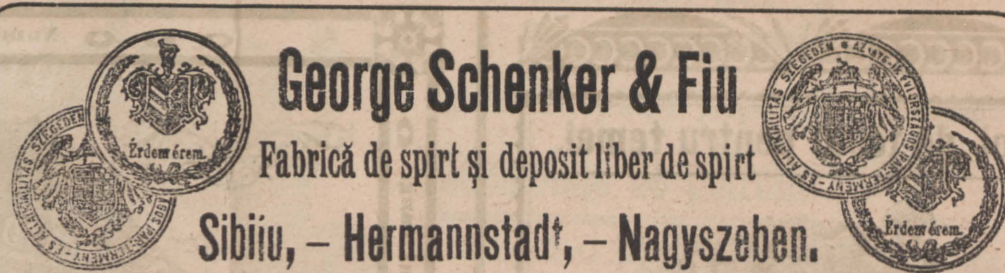
Liferantul curții ces. și reg. Expoziția Paris: Medalia de aur.

FERNOLENDT

Vacs de ghete și papuci,

cel mai bun din lume, se svântă curând, are lustru foarte frumos și nu strică pelea de loc. — Infinitat la anul 1832. — Depositul fabricii Viena I. Schulerstrasse nr. 21.
 102 7-26 Se capătă în toate locurile.

George Schenker & Fiu
 Fabrică de spirt și deposit liber de spirt
Sibiu, — Hermannstadt, — Nagyszeben.

Ofer rămânând liber, contra netto casa și dela fabrică sau deposit liber

ff. 96% Spirtrafinade,	pr. 10.000 Lt. %	Cor. 1.50
ff. 93% Spirt crud.	» » »	» 1.48
Soiuri de făină foarte fină producție proprie » » »	» » »	» 1.56
ff. Licheuri de tot soiul, apoi rachiuri sau rum obicnuit la luarea unui sortiment de 25 Lit. sau și 25 Lit. de o calitate pe litră » 1—		

La procurarea cu rambursa de spirt sau raffinade este de dat ca arvonă pentru dările corăspunzătoare de fiecare Lit Cor. l.—. 112 7-52

Deschidere de hotel.

Subscrisul am onoare a aduce la cunoștința P. T. public, că **Duminecă, în 15 Noemvrie st. n. a. c.** deschid în **Seliște, Piața mare, un hotel sub numirea de**

Hotel Central

cu odăi elegante, cu restaurant în care se pot căpeta cele mai bune mâncări și cele mai gustoase beuturi. Prețurile cât se poate de moderate.

Rugând onor. public pentru binevoitorul sprigin, semnez
 Cu toată stima
Ilie Popa, proprietar de hotel.

160 3-3

Ioan Gebora
 neguțatorie de haine bărbătești
 Sibiu, Piața mică, nr. 10.

Asortiment bogat de stoffe de modă
 și anume producție din țeară cum și fabricate engleze și de Briun, veritabile.

171 1-10
 Deposit de haine gata pentru domni și copii.
 Mostre la cerere gratis și franco.

Paul Nendvich în Sibiu.

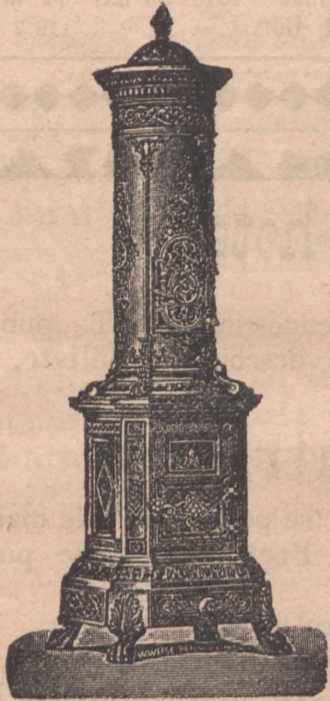
Cuptoare și cuptoare de fert.
 (Sparherde),
 De toate prețurile,
 în esecutarea cea mai simplă și cea mai bogată.

Liferarea se face din
Sibiu și Alba-Iulia.
 sau la dorință 131 3-5
franco
 la ori-care stațiune de cale ferată.

Liste de prețuri la cerere.
Paul Nendvich
 deposit în A.-Iulia.

Foi de țesut pentru femei.

Sobe noue.

Cuptoare de fert cu aparat de regulare.

Sobe și cuptoare.

Liferare din deposit Sibiu sau dela fabrică franco, la ori care stațiune.

La cerere se trimite preț-curantului.

Deposit bogat în tase, în sirme și în place de sobă, în instrumente de camin și în păstrător de instrumente de camin

Cărbuni de peatră și Coaks.

50 de chilograme se aduc acasă în Sibiu.

Carol F. Jickell

162 3—

Sibiu.

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,

recomandă p. t. publicului

pentru saisonul de toamnă și iarnă

noutățile

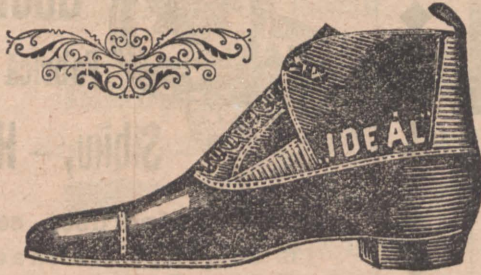
osite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardi-siuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecționate în atelierul meu îmi permit a atrage deosebita atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți în casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore.

70 12—

Numai marfă solidă și bună.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public și domnilor militari, că pentru apropiatul sezon de iarnă

'mi-a sosit un bogat asortiment de

Ghete pentru militari, domni, dame și copii

frumoase și fără defecte

în ori-ce sortă și de toate prețurile, pe cari le-am cumpărat în persoană în Viena și Budapesta, și că le vând pe lângă serviciu prevenitor și cinstit cu cele mai eftine prețuri.

Recomandându-mi întreprinderea onoratului public și domnilor militari, semnez

Cu deosebită stimă

Victor Dressnandt, boltă de ghete.

169 1—3

SIBIU, strada Cisnădiei nr. 11, (în dreapta dela poartă),

Comande după măsură fără ridicarea prețului.

O nouă prăvălie.

Prin aceasta aduc la cunoștința on. public că 'mi-am deschis în

Str. Cisnădiei Nr. 34.**Prăvălia de droguerii medicinale și chimicale,**

care este în legătură cu manufactură fotografică și parfumerie.

Prăvălia fiind deja deschisă, cu distinsă stimă mă rog pentru spriginul călduros

168 1—3

Carl Morscher, magistrul.

Neguțatorie cu vechiu renume, esistând de 53 ani.

Hugo Lüdecke

giuvaergiu

Sibiu, Piața-mare.

Cel mai mare deposit de giuvaere, obiecte de podoaă, obiecte de aur și argint de tot soiul.

Deposit de fabrică de utensilii bisericești, pentru bisericile gr-orient și gr.-cat. 156 2—10

Desemne și proiecte de cheltuell gratis.

Inștiințare!

Prin aceasta fac cunoscut onor. public, că pe piața de aici sub Nr. 28 din str. Turnului — Nr. 8 pe Valea-mare

am înființat un

Atelier de lăcătarie de artă și de clădire,

în care se vor executa prompt și solid ori-ce fel de lucrări din bransa aceasta precum și instalațiuni de apaducte și telegrafe de odăi.

Mulțumind stimaților mei mușterii pentru încrederea manifestată până acum ca fost părtaş al firmei Theil & Drotloff, mă rog și de aici înainte a-mi oferi binevoitorul sprijin în noua mea întreprindere.

Cu distinsă stimă

Victor Drotloff, măestru lăcătar.

166 2—2

Lucrări de gratii în tot felul de stiluri

Avis.

Ne luăm voie a aduce la cunoștința on. public, că avem în

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 10

O mare prăvălie de modă

în care se vînd toate soiurile de palării de modă pentru dame, domni și copii, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Afară de aceea avem gata în deposit tot felul de articoli de modă, pe cari îi primim dela cele mai renumite fabrici din țeară și străinătate.

Pentru binevoitorul sprigin se roagă

Cu stimă

114 8-10

I. & O. Gasser.

Eftin de minune!!

395 bucăți cu fl. 1.85.

Un orologiu escelent și elegant, cu garanță că umblă bine și în 24 de ore numai odată trebuie tras, împreună cu un lanț aurit; un admirabil ao de cravată cu brillant-simili; un inel aurit cu peatră imit. pentru domni ori dame; o garnitură admirabilă, constatătoare din bumbi de manșete, guler și un piept, gar. 3%, aur-doublé, 6 bucăți batiste de buzunar, gar. de in, unelte de soris elegante de nikel; o etui de cglingă de toaletă cu un pepten frumos; un săpun de toaletă aromatic; o carte de notițe legată; 12 bucăți de bilete artistice a bărbaților renumiți ai secolului trecut, 72 buc. pene de cancelarie engleze și încă 290 bucăți diverse, cari sînt folosite în casă, sînt gratis

Trimiterea cu rambursă sau cu plată înainte prin casa de esport

H. Spingarn, Cracovia, nr. 80.

La cumpărare de două pachete dau gratis un frumos briceag de buzunar, cu două tăișuri. La mai mult de două pachete de fiecare un astfel de briceag.

Pentru-ce nu convine, se trimit numai decât înderept bani. 167 1-2

Senegin

contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofticeii, tusei măgărești, catarului, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei sēci. Vindecă sigur și repede. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

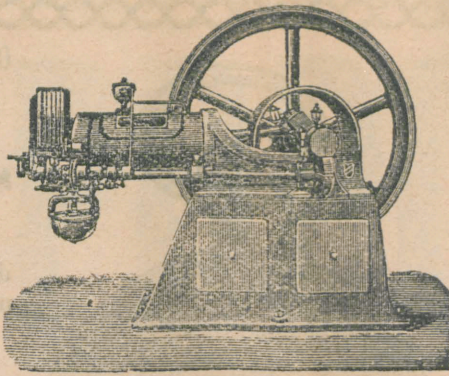
Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelilor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătănite boale le vindecă. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Centarin. Contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, sgărchiurile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tineretelor. 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morburi, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de incheierea scaunului numai decât se comăndăze Laxbonbons, zacharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul 1 cor.

Cornel Demeter, 137 2-10
apotecar în Békás Megyer. (Budapest mellett).

De lusemnătate pentru morari și
toate celelalte ramuri de industrie!
De insemnătate pentru proprietari și economi!
Locomobile de petroliu „OTTO“

cea mai ieftină și mai bună putere motrice
pentru imblătire.

Fără mașinist și fără pericol de foc!!

Motor Original „OTTO“ de petroliu,

renumit pentru simplitatea sa, ieftinătatea cu care se poate mîna, mînarea ușoară, siguranța folosirei.

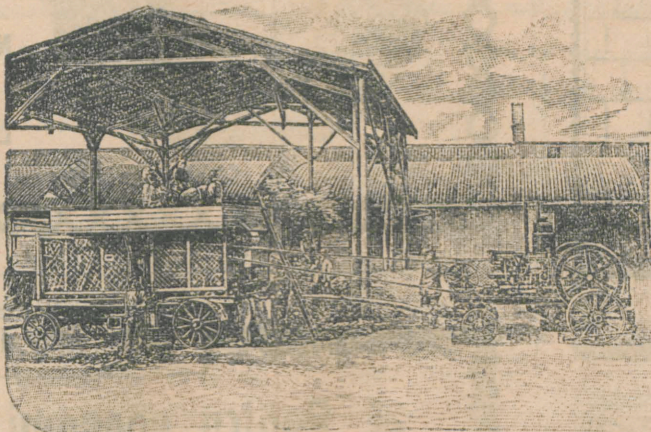
Langen & Wolf,
fabrică de motori de gaz,
Budapesta VI. Váci-körút
nr. 59.

Representanța pentru Ardeal:

Fabrica de mașini

Andrieu Török

în Sibiu.

Acolo se pot vedea și motori și locomobile de sus în activitate.

Informațiuni, planuri și preliminară de prețuri se dau gratis. 10 10-12

Inștiințare.

Subscrisul îmi iau voia cu deosebită stimă a face cunoscut P. T. public că începînd cu 15 Nov. e. în

Localul restaurațiunii mele

Sibiu, Piața mare nr. 9.

voiu vinde vestita bere

„Bürgerbrau“,

din berăria germană cetățenească din Budweis, fondată în anul 1795. (Furnisor de curte al Maj. Săle regelui de Württemberg).

De servire și mîncări gustoase, pe lângă un serviciu solid, se poartă grije deosebită.

Rugându-mă de o cercetare numeroasă, semnez

Cu deosebită stimă

Martin Hartmann.

159 3-3

Institut de credit funciar din Sibiu.

Strada Pintenului nr. 2.

Imprumuturi ipotecare pe anuități.**Scrisuri funciare,**
scut te de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cauciune și vadiu și ca cauciuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.**Avansuri pe efecte publice.****Credite de cont-curent**
contra intabulării și altă garanță.**Esecutarea**

de fiecare afaceri de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:

cumpărarea și vînzarea de efecte publice monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,

incasarea de cambii, checuri și asemnări,

predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinătate,

ingrijirea de coale de cupoane.

Iuarea efectelor în deposit spre păstrare,

inchiriarea de resorturi de case de fer

(safe deposits), sigure contra incendiului și a spargerii, etc. 140 3-26

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

Cumpărați-vă Călindar!

Cel mai bun, mai frumos și mai ieftin călindar românesc

„Călindarul Poporului“

— pe 1904 —

a apărut și se află de vânzare cu prețul de 40 bani (20 cr.) și porto 6 bani (3 cr.)

Se poate procura dela » Tipografia «, Iosif Marshall în Sibiu, strada Poplăcii nr. 15 precum și dela toate librăriile din țeară.

Nr. 160 F.

Oroloage, obiecte de aur și de argint deposit dela fabrica

Iulius Erös

Sibiu (Nagyszeben) str. Cisnădiei 3.

— Cel mai mare deposit —

din Transilvania dela fabrică, de oroloage, juveuri, obiecte de aur și de argint al lui Iuliu Erös, Sibiu (N. Szeben), strada Cisnădiei nr. 3

Toate obiectele de aur și de argint sunt probate și esaminate oficios și pe fiecare obiect este oficială vizibilă „marca“, afară de aceasta se dă garanță în scris despre veritatea fiecărui obiect.

Prețuri - curante ilustrate se dau la cerere gratis și franco. 64 12-26

Nr. 160 F. Orologiu de nickel, cu coperiș dublu, foarte masiv 7 cor. 50 bani.

Lanțuri de nickel 50, 70, 100, 140 bani.

Lanțuri de argint 2 cor. 90 bani până la 10 cor. Șinoare pentru orologiu, 20, 30, 50 bani

Mare atelier de fotografie

Emil Fischer,

Sibiu strada Cisnădiei (Heltnergasse nr. 6),
(în fața hotelului » Impăratul Romanilor «.)

Specialitate: Tablouri de copii, instantanee, de sport, precum și portrete singulare. 111 5-26

Reproducțiuni

de platina până la mărimea naturală.

— Fotografiază și afară de atelier. —
Despărțiment special pentru pictură de portrete.

— Ieftin și aduce fructe bogate! —

Pentru economi și crescători de vite.

— Recunoscut de cel mai bun —

dres de nutreț

pentru toate animalele și galițele este

dresul de nutreț din Sebeșul-săs. Regensburg

produs în fabricile lui Louis Meise în Sebeșul-săs. (Transilvania) și Regensburg (Bavaria). Prin acest dres se ajung rezultate splendide. Mare medalie de aur, medalie de onoare dela expozițiile din Londra, Bruxela, Paris, Hamburg, Viena și Budapesta. Numeroase scrisori de recunoștință. 95 9-52

Ingrășare repede! Carne bună! Lapte mult și bun! Scut contra boalelor și epidemiilor!

Biroul central de vânzare a fabricii chem. a lui Louis Meise în Sebeșul-săs.

Budapesta VI. strada Nagy János nr. 5.

Prețul per pachet 1/2 chgr. 90 bani, 9 pachete 4 1/2 chgr. pe postă franco și cu rambursă 8 cor.

La fiecare transport este alăturat instrucție de folosire.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din afară se nu confundă cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panțerate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

— Instalare de lumână Atycelen. —

Gustav Moess,

2 11-26

fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăcii-mare Nr. 8.